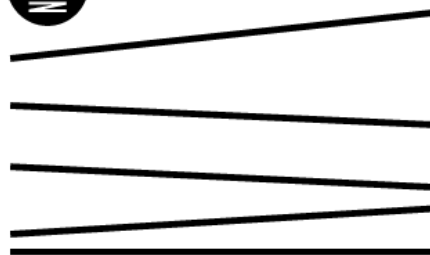

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Rosenkilde, Adolph.

En Jøde i Mandal : Vaudeville i 1 Act.

Christiania : West & Steensballe, 1849

110 s.

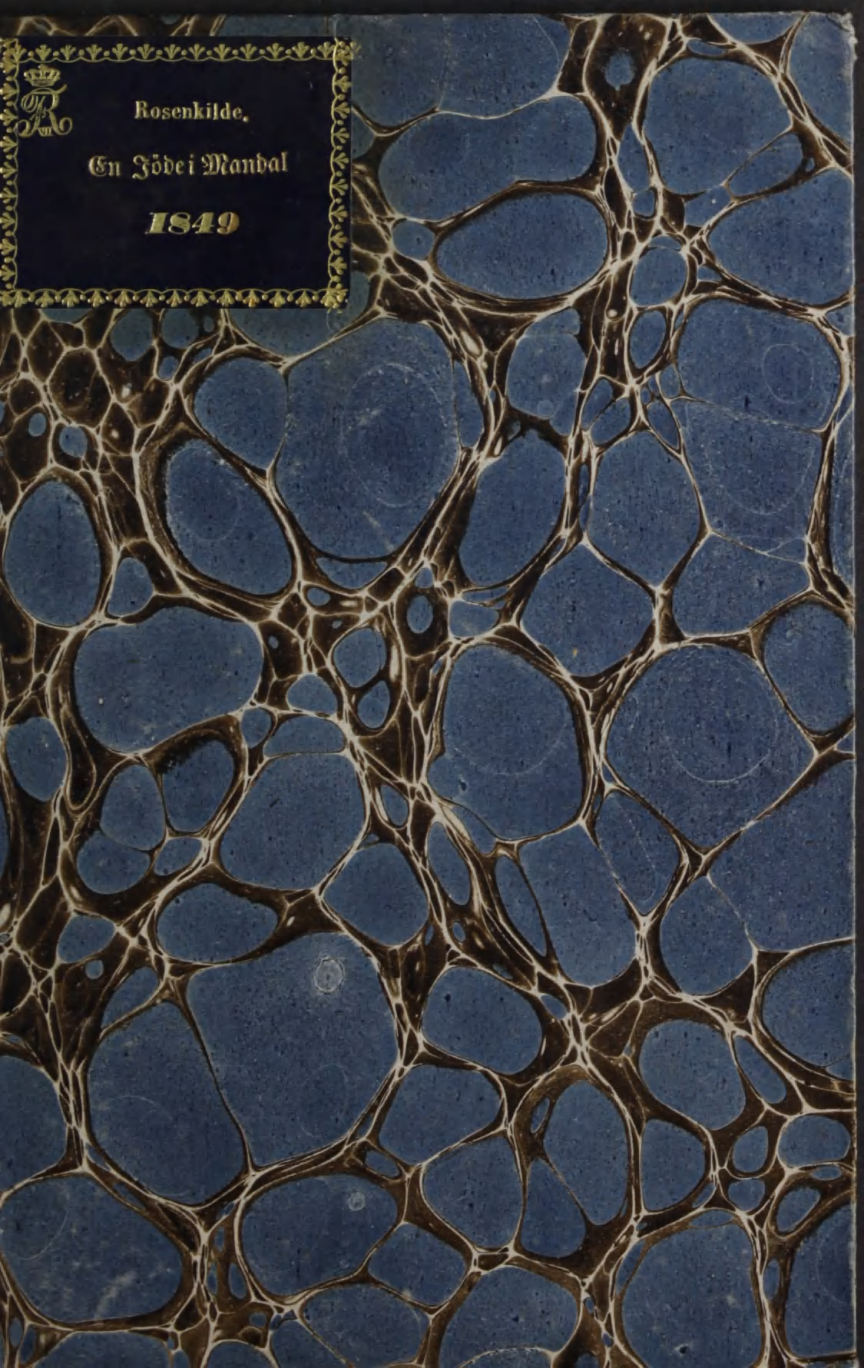
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Rosenkilde.

En Jødei Manbal

1849

55, - 199.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130019451020

En

Jude i Mandal.

Vaudeville i een Act

af

Adolph Rosenkilde.

SKAND:SELSKAB.

Christiania.

West & Steensballe.

Trykt hos W. G. Fabritius.

1849.

SKANDINAVISKAR.

En

Jöde i Mandal.

Vaudeville i een Act.

Personerne.

Guaverud, Kjøbmand, Skæftgiver og Dampbaadsrepediteur.

Karen, hans Kone.

Ngeløse, Proprietair fra Sjælland; forhen Høker.

Emilie, hans Datter.

Hermann Vold, Student.

Vohme, Fogdens Skriver.

Lieblein, reisende Skuespiller.

Froken Fanny, gammel reisende Skuespillerinde.

En Student.

En Mand.

Flere Studenter.

Vergeresolk af Byen.

Handlingen foregaaer en Formiddag i Mandal ved Sommertid.

Første Scene.

(Skuepladsen forestiller Gnaveruds Contoir og Gjeskestue med en dobbelt Dør i Baggrunden, der fører ud til en Svalegang og Trappe. Huset antages at ligge tæt ved Vandet, hvilket anskueliggjeres ved, at enkelte Maister og Slag sees. Paa Bæggen hænge Karter over Dampbaadrouterne o. s. v. Et Bord med Papirer og Billetter. Tilvenstre Døre til Gnaveruds egne Værelser; tilheire Indgang til Gjeskestamrene. Det er tidlig Morgen.)

Karen. Strax efter Gnaverud.

Karen

(gaaer ved Tæppeis Drgang og rydder op; hun nynner:)

Gubben Noa, Gubben Noa
Var en Hædersmand o. s. v.

Gnaverud

(fra Baggrunden.)

Javist var han en hæderlig Mand, en overmaade hæderlig Mand, det horer jeg alle Folf sige, eller rettere sagt — synge. Men hvordan Poffer gaaer det til, at du giver dig Stunder til at gaae her og pusle, mens hele Byen er paa Benene?

Karen.

Gud bevares! hvad er paaferde — er Byen paa Benene?

Gnaverud.

Jagu er den paa Benene, og kjender jeg Bohme ret, Skrивereren henne hos Fogden, saa kommer den nok snart paa Hovedet. Naa, saa du har ikke hørt Noget endnu? Det er ellers sært, at ingen af Byens gode Madamer og hæderlige Sladderfosfire have gjort Alarm her i Huset.

Karen.

Naa, kjære Gnaverud, fortæl hvad der er paa færde.

(En Tromme høres.)

Gnaverud.

Ja, jeg sagde det Gud hjælpe mig nok! (gaaer med Vagge.) Nu gjør han Alarm. Er det da ikke ogsaa forbandet, at der altid skal passere noget Aparte, naar Fogden er paa Reiser. Nu sidder den Dot, gamle Bohme, her som Byens eneste Dyrighed, og faaer, saasandt jeg lever, Krampe i Opplagerne af Besiddelse. Præsten ligger og har de røde Hunde, Klokkeren er ude at fiske, Grosserereren er paa Storthinget, og Gjordemoderen, som er den Eneste, man kan stole paa i et kritisk Dieblif, er i Praxis.

Karen.

Hvad for Noget? er Fogdens Frue kommet ned?

Gnaverud.

Jeg veed Pokker ikke, om hun er kommet op eller ned — Ja, var det ikke andet end saadan en Bagatel. (Han gaar bestandig frem og tilbage og kikker ud af Vagderen.)

Karen.

Nei, det er ikke muligt; hvor skulde hun have faaet det Indsald fra? Jeg saae hende jo i Jorgaars i Kirken, og hun saae ud som hun pleier — hun var saa tynd som en Gjerdestav. Men Gnaverud, du har ikke fortalt mig Noget endnu. Du gjør mig baade angst og bange. — Er det Russen? Gud, det er bestemt Russen!

Gnaverud.

Ja, var det ikke andet end Russen, ham skulde vi sgu snart blive færdig med; nei, han barer sig nok. Saa — hvad er nu det? (gaaer mod Baggrunden.) Naa, der har vi Bohme med hele Sværmen, som han har trommet sammen. De følge ham lige i Hælene. Nu skal han vel hente Raad hos mig. Er det dog ikke, som det var forheret! Nu skal det netop arrivere paa en Dag —

Karen.

Herregud, Gnaverud, piin mig nu ikke længer!
(Hun gaaer bestandig efter G., som ikke ændser hende.)

Gnaverud.

— — paa en Dag, da jeg skal expedere Dampbaaden.

Karen.

Gnaverud! Du tager Livet af mig!

(Hør begynder Forspillet i Orkestret.)

Gnaverud

(vender sig arrig mod Karen.)

Karen! forstyr mig ikke! jeg er saa forvirret nok iforveien.

(Man hører Gell paa Trapperne.)

Karen.

Gud! Der ere de.

Anden Scene.

Jegdens Skriver **Bohme**, med en Sværm af Byens Folk, kommer fra
Vaggrunden. Under Herspillet til Choret omringe de ham, for at faae
Udretning om det Passerede. **De Forrige.**

Mel. Nonnecheret af „Serte Domino,” 3die Act.

Chor.

Fortæl os dog,
Alt man kan blive klog
Paa hvad den Hurlumhei
Betyder; nei, nei, nei!
Jeg skal mig lade flaae,
Om jeg blot kan forstaae
En Tøddel af hvad her
Idag passeret er.
Naa, Bohme, tal!
Dg gjør mig ikke gal
I Hoy'det, — troer han jeg
Har lobet denne Vei,
For nu at vende om
Saa klogtig som jeg kom —
Han skal som Drighed
Fortælle hvad han veed.

Karen.

Naa, lad ham først sig fatte blot.

Gnaverud.

Han svimer af, den gamle Dot.
Lad Manden fatte sig!

Bøhme.

Na, Gud hjælpe mig!

(Synker om paa en Stol, som en af Cheret har bragt.)

Chor.

(Efter en lille Pause, af fuld Hals)

Bøhme! Bøhme! Bøhme!

(Efter en lille Pause.)

Naa saa fortæl dog,

At man bliver flog o. s. v.

Karen.

Men, Gud bevares! De tager jo Livet af Skri-
veren.

Bøhme.

Na, aa!

Gnaverud.

Naa, Skriver! Bær nu en Mand, og kom lidt
til Dem selv. Det er jo da ikke saa forfærdeligt.

Bøhme

(mat.)

Er det ikke forfærdeligt? Veed De hvad der er
passeret, — veed De det?

Gnaverud.

Ja, jeg gif netop ista forbi Fogdens Port, og
Gutten, som stod i Porten, fortalte mig lidt om det.
Han sagde mig, at De havde faaet Brev med Kureer.

Bøhme.

Jo, jeg har faaet Brev, jeg arme Mand, og
Fogden er reist op i Landet.

Alle.

Har De faaet Brev? Na, læs det!

Böhme.

Ja, nu skal jeg tage det frem. Na, Gud hjælpe mig. — Enilde Madam Gnaverud, giv mig først et Glas Vand.

Karen.

Vil De ikke heller have D?

Böhme.

Nei, mangfoldig Tak!

Alle.

Men Brevet, Brevet!

Böhme.

Ja, nu skal jeg strax. Na, Gud hjælpe mig. —

(tager et Brev op af Sidselømmen og læser Udskriften.)

„Belædle Herr Foged P. Petters, at læses i hans mulige Fraværelse af hans Skriver, B. Böhme. Af yderste Vigtighed, anbefalet hurtigst Besørgelse. R. L.“ (forflarende) kongelig Tjeneste.

Karen

(bringer et Glas Vand.)

Vær saa god, Herr Böhme!

Böhme.

Jeg syntes, De spurgte om jeg ikke heller vilde have D?

Gnaverud.

Naa, nu begynder nok Skriveren at komme sig.

Karen.

Jo, det er saamæn til Tjeneste. (gaaer efter D.)

Alle

(utaalmodige.)

Men Brevet, Böhme, Brevet!

Böhme

(læser.)

„Deres Belædelhed! Forhaabendes, at dette Brev maa træffe Deres Belædelhed med Frue og øvrige Familie i bedste Velgaaende, tillader jeg mig herved tjenstlig at anmelde for Deres Belædelhed, at jeg, som nu i Løbet af otte Dage forgjeves har ladet anstille Efterforskninger i vor Bye og Omegn —

Karen

(bringet D.; Böhme drikker.)

Böhme.

— — for at komme paa Spor efter en høist for-
dægtig Person, som allerede i nogen Tid ukjendt
har opholdt sig heromkring og indjaget Folk, for-
nemmelig Handelsstanden, Uro og Belymring ved
sin Nærværelse, —“

Alle

(uden Gnaverud, med Rædsel.)

Er der brudt Slaver ud?

Gnaverud.

Stille, Godtsfolk, stille! og taber ikke Modet.
Man maa vide at fatte sig paa det Værste.

Böhme.

Ja, Gud give, det ikke var andet end en udbrud Slave, — jeg skulde saamæn behandle ham som min egen Broder; nei! det er meget værre.

Alle.

Men saa læs da videre!

Böhme

(læser.)

„— at jeg har bragt i Erfaring, at bemeldte Person for Tiden ganske bestemt opholder sig i Mandal, for at trænge videre ind i Landet, og muligen til Rongsberg, hvilket er saameget mere foruroligende paa en Tid, da Tropperne ligge i Skaane, og Landet saaledes er uden Beskyttelse. Jeg haaber, at De vil anvende al Flid paa Subjectets Paagribelse. Han lyder Navnet Israhel Levi, hvilket ogsaa hans Papirer skulle udvise, er Probenreuter af Bedrift og bekjender sig til den mosaiske Tro — ja, Herr Foged — en Jøde!“

Alle

(farende forfærdede tilbage.)

En Jøde?

Böhme.

Ja, mine Venner, en Jøde. Og veed I hvad en Jøde vil sige? Forestil Jer, at Joden er den Ulykke, som vort Storthing nu i saa mange Aar med eksempeløs Udholdenhed har søgt at fjerne fra vort kjære Land — og endda kun med stort Besvær — og at nu

denne Ulykke, denne Jøde paa eengang skal falde ned over mig arme, gamle Mand. Det er derfor jeg har trommet Jer sammen, for at bede Jer om Understøttelse og Raad.

En Mand.

Er der ikke Meer i Brevet?

Bohme.

Jo bevares. Hvor var det nu vi slap — naa her — Ja, Herr Foged, en Jøde. Jovrigt begynde Poteterne her i Egnen at blive slaue. Her hersker ellers ingen Smitsot. Verbødigt: Amtmandskabet. P. S. Saasnart De har paagrebet Joden, har De vlieblikkelig at expedere ham sendt med første Dampbaad ud af Landet.“ —

Hvad synes I? Hvad skal jeg gjøre, hvor skal jeg begynde, og hvor skal jeg ende?

Karen.

Men, Herre Gud, Herr Bohme, er det da saa reent forstræffeligt? De kan jo begynde med at faae fat i Joden og ende med at sende ham væk.

Gnaverud.

Ja, du snaffer. For det Første — hvor er Joden?

Bohme.

Meget sandt, Herr Gnaverud, og dernæst, naar vi have fundet ham, saa skal han paagribes.

Karen.

Men troer De da, at det kan blive saa vanskeligt?

Gnayerud.

Jo, de Jøder skal have en forfærdelig Styrke.

Böhme.

Jo, jeg takker. Det var jo en Jøde, som ganske alene slog 4000 Philistre ihjel med en Portnogle.

Gnayerud.

Na Snak, det var ingen Portnogle, det var jo et Kjøvebeen.

Karen.

Jeg kan aldrig troe, at det kan blive saa farligt.

Böhme.

Hvor kan De dog tale saa ubesindigt, Madam Gnayerud. Troer De, at det er en Smaating at haandtere og uden videre give sig i Lag med det, som har været og fremdeles er Gjenstanden for Storthingets og hele Landets ubetvingelige Frygt?

Gnayerud.

Ja, slemt er det, min gode Mand, grumme slemt, men da Dampbaaden kommer endnu i Formiddag, saa er der sgu ingen Tid at spille.

Böhme.

Ja, men Herre Gud, hvordan skal jeg bære mig ad; (Halv grædende) jeg har aldrig seet en Jøde. (til Manden) Kunde De ikke hjælpe mig, Herr Knup?

Manden.

Nei, De maa virkelig have mig undskyldt, Herr
Böhme, jeg sidder med stor Familie, hvem jeg skylder
hellige Pligter.

Böhme.

Er der da Ingen, som veed hvordan en Jøde
seer ud?

Alle.

Nei!

Böhme.

Og Ingen, som vil hjælpe mig?

Alle.

Nei!

Mel. Dansk Gadevisé.

1.

Böhme.

Gnaverud, o lad mig høre —

Siig, min Ven, hvad skal jeg gjøre?

Gnaverud

(affides.)

Han nok helst vil Haser smøre,

Det er Byens Dyrighed!

Böhme.

Bare man dog havde her

En lille Smule Militair —

Gud, hvor skjæle mine Knæer;

Pf — jeg sveder Angstens Sved.

Chor.

Bare han dog havde her
 En lille Emule Militair —
 Jagu sjælve Mandens Knæer;
 See, han sveder Angstens Sved.

2.

Böhme.

Jo, jeg sidder vakkert i'et!
 Bare jeg dog havde tiet,
 Eller i det Mindste biet
 Til jeg fik sendt Fogden Bud.
 Før end jeg saaer Jøden sat,
 Tænker jeg, min Sandten, at
 Han hver Mand, hver Hund, hver Kat
 Jager selv af Byen ud.

Chor.

Det nok turde hælde, at,
 Før end man saaer Jøden sat,
 Han hver Mand, hver Hund, hver Kat
 Jager selv af Byen ud.

Böhme.

De maae ikke troe, mine Medborgere, at jeg er
 bange; nei! He, he! det er ikke Frygt jeg nærer, det
 er Patriotisme. Jeg foragter Faren for mig selv,
 men jeg skjælver for mit Fædreland, jeg —

(Trommen høres atter og nærved. Alle uden Gnavenud
 og Karen styrte illemt ud af Vaggr.)

Tredie Scene.

Gnaverud. Karen.

Gnaverud

(Seer efter de Vortilende.)

Saa — der rendte Anføreren og hele Krigshæren. Det er Mandals frivillige Nationalgarde. Jo, det seer s'gu vakkert ud. Dyrigtig talt er jeg slet ikke vel tilmode. Der er noget Uhyggeligt ved saadan en Tilstand. Bare vi snart havde Fogden.

Karen.

Gud maa vide, hvorfor de Jaaler altid skullevende herind, naar der er det Mindste paaferde. Det er sandt, Gnaverud, — her var Bud fra Lieblein og Froken Fanny, for at spørge, om de ikke kunde slippe for at faae Lar til Middag.

Gnaverud.

Jo, de skal s'gu gjerne slippe for at faae baade det Ene og det Andet. De forbistrede Mennesker, som ligge mig arme Mand saadan til Byrde paa en Tid, da jeg er i den skræffeligste Forlegenhed. Er det nogen Slags Rimelighed i, at jeg fattige Stakkel skal holde Byen med Komedie. Denne forfulne Gjøglertroupe, som har ligget her i Sommer og spillet Komedie paa Grossererens Loft, rendte herfra for 14 Dage siden, uden at betale.

Karen.

Nei, der var ikke Andet efter dem, end en Dot
Bomuld med rød Sminke paa.

Gnaverud.

Dg for at gjøre det rigtig galt, satte de denne
Lieblein og Froken Fanny — eller Madam, hvad
hun er — i Pant; og nu skal jeg oven i Kjøbet
fodre denne kjæle Hankat og dette gamle Noffeho-
ved, til Directeuren, den Slynge, faaer isinde at løse
dem ud.

Karen

(som har seet ud ad Baggrunden.)

Der kommer Student Bold, Fatter.

Gnaverud.

Ja, lad ham kun komme. Han har ogsaa
Noget tilgode. Na, Gud bedre mig! nei, det
er nok mig, der har Noget tilgode. Jeg
var saa heldig iafte at faae at vide, at han var
kommet tilbage her til Byen, for at afgaae med Dam-
pen idag. Da jeg syntes, det var bedre, at jeg fik
de Penge, han skylder mig, end at han skulde øde-
lægge dem i Udlandet, saa gik jeg strax hen paa
Togdens Contoir og lagde Beslag paa hans Pas.

Karen.

Var det ikke Synd, Gnaverud; det er saa-
dan en vacker ung Mand. Du faaer nok dine
Penge.

Gnaverud.

Na Snaf. Imorgen skal jeg sely rykke ud med dem. At dog Alverdens Prakkere og Fante skal komme ilag med mig. Naa, der er han. Ja, jeg skal s'gu dandse op med dig, din Bindbeutel.

Karen.

Saa vil jeg skynde mig væk. (Gaaer ind tilvenstre.)

Fjerde Scene.

Gnaverud

(alene.)

Jeg kan forresten ikke fortænke Hovedstaden i, at den bliver kjed af at holde det Menagerie af Løver og Abekatte hele Aaret rundt. Det er saamæn ikke at undres over, at de sende nogle af dem om Sommeren til Smaastæderne for at gaae paa Græs; naar vi bare maatte være fri for dem her.

Femte Scene.

Gnaverud. Hermann Vold kommer rask fra Baggrunden.

Vold

(fort for Hovedet.)

God Morgen, Hoistærede! Undskyld, jeg kommer saa tidligt. Jeg vilde tage mig den ærbødige Frihed at spørge, om De er bleven gal?

Gnaverud.

Er det derfor De kommer?

Bold.

Na ja, tildeels. Synes De maastee ikke, jeg har Grund til at tvivle om Deres mentale Tilstand? Hvordan Fanden kan det falde Dem ind at lægge Beslag paa mit Paa? Hvad Ret har De til at hindre min personlige Frihed?

Gnaverud.

Na, veed De hvad — jeg synes, De tager Dem saamange personlige Friheder, at De ikke behøver at regne det saa noie. Det er nu et halvt Aar siden, at den Termin er udløben, da De skulde udbetale 500 Spd. i Afdrag paa Kjøbesummen for det lille Huus her i Byen, som har tilhørt Deres salig Moder, og som jeg maatte overtage for det jeg havde tilgode i Boet. Jeg var saa honnet at lade Dem det tilslaae uden stillet Caution, da De saa nodig vilde, at Huset skulde falde i fremmede Hænder.

Bold.

Na, hvad saa videre?

Gnaverud.

De har allerede eengang været her i Byen uden at betale eller stille nogen Slags Sikkerhed, og nu, da jeg hører, at De vil gjøre Udenlandsreise, formodentlig for de Penge, som jeg for længe siden skulde have havt, nu maa De virkelig undskyld, min gode Mand, at jeg paa hvilkensomhelst Maade søger at flemme Pengene ud af Dem. De skal Død og Pine betale, eller ogsaa bliver De her.

Bold.

Vil De troe, jeg reiser alligevel — idag med Dampbaaden?

Gnaverud.

Mon det?

Bold.

Skal vi holde et lille Bæddemaal?

Gnaverud.

Det gad jeg s'gu dog see.

Bold.

Hør nu. Jeg kjender lidt til den stakkels Lieb=lein og Froken Fanny, som boe her hos Dem.

Gnaverud.

Det forbigstrede Pjaltepak, som ligger her og tæ=rer paa mit Hjerteblod.

Bold.

Maa jeg spørge — er det Smør og Ost, De kalder Deres Hjerteblod?

Gnaverud.

Jeg synes, det klæder Dem meget ilde, at De gjør Dem lystig over en stakkels Mand, som De selv ærligt gjør Deres til at jage fra Huus og Hjem. Jeg er min Sjæl saa forstumlet; mit Hoved er saa fuldt af Gjeld og Glendighed, Storthingsdebatter, Gjoglere, Politik, Revolutioner, Joder og Praffere —

Bold

(affides.)

Jøder — aha! Brevet har allerede gjort sin Virkning. (Seit.) Apropos — De nævner Jøder — hvad er det for en uchristelig Rarm, man gjør her i Byen for en stakkels Jøde, der er kommet hertil. Han seer da saa from ud som et Lam.

Gnaverud.

Hvad for Noget? Har De seet ham?

Bold.

Ja, jeg formoder, det var ham. Jeg mødte ham her i Gaden.

Gnaverud

(ivrig.)

Hvorledes seer han ud?

Bold.

Omtrent som jeg af Heide. Stort Skjæg, grønne Brillen. Forresten som et andet Menneske.

Gnaverud.

Og De greb ham ikke?

Bold.

Nei, det kunde aldrig falde mig ind.

Gnaverud

(vred.)

De er en slet Patriot. Er det da ikke en Guds Lykke, at Norge netop iaar har deponeret alt sit

Solv i Bankfjelderne i Hamburg. Jeg vil løbe lige hen og underrette Bohme derom. — Men hvad var det, De talte om disse to Gjoglere —?

Bold.

Ja, det er sandt — det var Bæddemaalet, vi kom fra. Denne Lieblein og Froken Fanny, som Skuespildirecteuren har efterladt her hos Dem, som god Betaling for den Tid, Troupen boede hos Dem, kan De dog neppe have nogen synderlig Interesse af at beholde her i Huset?

Gnaverud.

Nei, det er desværre alt for sandt. Men hvad saa?

Bold.

Hvis jeg idag, trods alle Deres trufne Forholdsregler, alligevel afgaaer med Dampen til København, vil De da give Lieblein en qvitteret Regning, imod at jeg, hvis jeg ikke kommer afsted, betaler hans Gjæld?

Gnaverud.

Top! det er et Ord. Jeg er saa alligevel kjed af at beholde de Stoddere her. Men hvad Udsigt har jeg til, at De betaler punctlig, hvis De taber?

Bold.

(tager et Brev op af Lommen.)

Hvad Udsigt? See her. Det er fra min Dufel, den Hædersmand, som blandt andre glimrende Egenskaber ogsaa har den, som jeg fornemmelig sætter

Priis paa, at han nu endelig i sit 75de Aar er blevet enig med sig selv, om at vælge mig til Universalarving af sine mange Tusinder, sine store Skovstrækninger, Brug, Jernværker, etcetera. Men ikke desto mindre har han det tilfældes med Alverdens Dnklere, som man skal arve, baade dem paa Theatret, og dem i det hæderlige Hverdagsliv, at han holder saa stærkt paa Skillingen, at han ikke vil sætte sin elskede Neveu i den Stilling, at han baade kan betale Dem og alligevel reise til Kjøbenhavn.

Gnaverud.

De gjør en syndig Gjerning, hvis De ikke betaler mig.

Bold.

Troer jeg gjerne, Hr. Gnaverud! Men De begaaer en endnu syndigere ved at holde mig tilbage.

Mel. af „Azemia“ af d'Alayrac.

Bold.

Min gode Mand, hvor kan De tænke,
 At jeg har Tid at blive her.
 En yndig Fee i Rosenlænke
 Mig fører bort, som snart De seer.

Gnaverud.

De altsaa troer, min Kjære,
 De Passet kan undvære?

Bold.

Den halve Daler sparer jeg —
 Og gaaer min Vel.

Gnaverud

(affides.)

Jeg Gudskelos min Regning vil
klareret faae ved samme Epil.

Bold.

Naa — vover De paa
Alt vadde?

Gnaverud.

Lad gaae!

(affides.) Jeg troer han er gal,
Han tabe skal.

Bold.

De staaer altsaa til?

Gnaverud.

Det gjerne jeg vil.

Begge

(staaende Haenderne sammen.)

Kom an, kom an, kom an!

Bold.

Jeg reiser, jeg reiser idag —

(staaer Gnaverud overgiver paa Skulderen.)

versteh'n Sie das? —

∴ Jeg reiser uden Pas! ∴

Gnaverud.

Nei, min gode Student, das verstehe ich s'gu nicht.

Bold.

Hy! De maa ikke tale Tydsk i disse Tider.

Gnaverud.

Det var jo Dem, der talte Tydsk?

Bald.

Ja, Passiar, det var for Rimets Skyld. Sog De nu bare at vinde Bæddemaalet. Men, det var jo min Dnfels Brev jeg vilde vise Dem. See her! (Læser.) „Min gode Dreng!“ Ja — det Første er uden Interessé for Dem. (Afides.) Deri fortæller nemlig min gode Dnfel, at han sender mig de 200 Spd. til min Ven Gnaverud, men denne Kjobenhavnsreise kommer bag paa mig. (Seit.) Her kommer Noget for Dem. „Kom endelig til mig, min kjære Hermann; jeg gamle Mand kan ikke længer finde mig i denne Eensomhed, ligesom jeg ogsaa trænger til en Ven, der kan varetage mine Interesséer, en Ven, som med det Samme arbejder for sin egen Belfærd, og en Saa-
dan kan kun Du være for mig, da du jo skal have Alt, hvad jeg eier.“ (Til Gnaverud.) Naa, hvad siger De nu? (Læser videre.) „Kunde du undvære Hovedstadens Glæder, og beqvemme dig til at dele min Eensomhed, hvis du ikke, hvad der vilde være mig det Allerkjæreste, tillige kunde føre en god lille Kone med dig“ — o. s. v. Det er dette sidste Punct i min Dnfels Brev, som jeg idag fornemmelig er beskæftiget med at realisere. Er De endnu bange for Deres Penge, og vil De fremdeles lægge Hindringer i veien for min Reise?

Gnaverud.

Ja, Pinedød, vil jeg saa! Det skylder jeg baade Deres Dnfel og Dem. Hvad Ganden skal De i Kjobenhavn? Lad De mig faae Reisepengene. Jeg

skal den Dag imorgen ud med 450 Spd., og Fanden skal tage mig om jeg har saamange Mark.

Bold

(affides.)

Godt, jeg bliver ved mit Forsæt — jeg maa væk. (Gæit.) De er aldeles uboielig?

Gnaverud.

Aldeles. (Lacconist.) God Morgen, Herr Bold.

(Gnaverud gaaer ud tilloensfre.)

Sjette Scene.

Bold

(alene.)

Der er altsaa intet Andet for; har jeg begyndt denne Farce, maa den ogsaa spilles til Ende. Det gjør mig virkelig ondt, at jeg ikke kan hjælpe den stakkels Gnaverud, og det gjør mig ogsaa ondt, meget ondt, at jeg skal have været nødt til at indjage min kjære Jødebye denne paniske Skræk. (Ironist.) Men det er ellers godt, at man vænner sig til Jøder her i Landet, for — de komme jo dog ind alligevel. Skjondt jeg slet ikke var forberedt paa denne Gnaverudske Feide, kan jeg dog ikke nægte, at jeg har Lykken med mig. Jeg har fundet Emilie igjen; hende, som vandt mit Hjerte, da jeg for tre Aar siden paa Studentertoget til Danmark boede hos hendes Fader, den værdige Herr Ugelose, i Bimmelskafstet i Kjøbenhavn. Er det dog ikke en glimrende Idée af

en ganske simpel Spekhøker at reise her til Norge med sin Datter, og føre hende lige i hendes Elsters Arme. Hvilken Overraskelse, da jeg for otte Dage siden paa en Fodtour med nogle Universitetskammerater traf hende og Faderen her i Nærheden. Hun elsker mig, hun har sagt mig det; og jeg da — ja, der er bestemt ingen anden i hele Europa end Hermann Bold, der i Aaret 1848 kunde faae Tid til at være saa forelsket. Ja for hendes Skyld vover jeg dette Spil, som Gud skal vide er farligt nok, men Kjærligheds-guden staaer mig bi, derpaa stoler jeg ganske trygt, om ikke for andet, saa for det originale Indfalds Skyld. Men nu maa vel den sjællandske Proprietair snart være her, for at træffe sin Brodersøn, som jeg har faaet ham til at troe er kommet her til Byen, for at reise til Danmark. Nu gjælder det om at faae Lieblein til at give sig ud for denne Brodersøn. Han maa dog vel for Pokker, i Egenstabs af *primo amoroso assoluto* ved en reisende Troup, engang kunne gjøre reel Nytte, ved i en halv Times Tid at give sig ud for Herr Ugeløses Neveu og tilkommende Svigersøn, saameget mere, som Herr Ugeløse sen. ikke har seet Herr Ugeløse jun. siden denne for 15 Aar siden var i Danmark hos Onkelen. Jeg talte med ham derom iafte, og jeg troer nok, han gaaer ind paa det. Herr Lieblein er netop saa tilpas elskværdig, at jeg tør betro ham at være min Emilies Forlovede en halv Times Tid. Ah — der har vi ham. Fy, for Pokker! det gamle Hængetræ er med

ham. Bevares, hvor de ere hede i Hovederne! Det er bestemt ingen kjælen Hyrdescene, de der spille.

Syvende Scene.

Vold. Lieblein, noget affjællende klædt, kommer under Gørspillet til følgende Couplet fravensire, hurtige efterfulgt af Broken **Fanny**, hvis Paaklædning reber Anstængelse for at see ungdommelig ud.

Mel. af „Muurmesteren.“

Lieblein.

Hør, Fanny, jeg be'er Dem dog —
 Ifald De ei
 Forstaaer mig,
 Saa løber jeg
 Ved Gud min Vei!
 Hvor findes blot en Krog.
 Et Smug, hvori
 Jeg bliver fri
 For Deres Hangeri.

Fanny.

Godt, nu forstaaer jeg Alt;
 De agter da
 At rende fra
 Mig arme Barn;
 De er et Skarn!
 Nei, det er dog for galt! —
 Hvorhen De gaaer
 Jeg hos Dem staaer,
 Ei Fred, ei Ro De faaer.

Lieblein.

Jeg søger Hjælp hos Byens Politie!

Fanny.

Han vil ha'e Hjælp af Byens Politie!

Nei! nu er Alt imellem os forbi.

(Som Skjænderiet er paa sit Høieste, see de Begge Hermann, og blive pludselig tause.)

Bold.

Om Forladelse! Jeg er maaskee til Uleilighed?

Lieblein.

Nei, Gud bevares, Herr Bold, ingenlunde. Det var bare en lille Misforstaaelse imellem Frokenen og mig, De veed jo nok, at vi ere i en veebliffelig For-
ægenhed — og De har jo selv været saa god at love at ville hjælpe os ud af den. De indseer vist, Herr Bold, at Omstændighederne ingenlunde gjøre os Op-
holdet her behageligt. Jeg forsikker Dem, — Fol-
kene her i Huset gløe paa os, hver Gang man beder om en Portion Smorrebrød. Nu kan Frokenen ikke udholde den evige Var, og saa vilde hun have, at jeg skulde forlange noget Andet til Frokost —

Fanny.

Na, det er det Mindste af det. Lieblein lader mig høre hundrede Gange om Dagen, at jeg er ham til Uleilighed, at han maa ernære mig, og (grædende) jeg forsikker Dem, Herr Bold, jeg har i de sidste otte Dage i den Grad indskrænket min Diæt, at jeg er bleven saa nervøs —

Lieblein.

At Frokenen ikke kan taale, jeg gaaer ud et Die-
blif og luster mig, uden at hun strax er i Hælene
paa mig. De kan begribe, hvor yderst geneert det er
for mig.

Bold.

Men veed De hvad, — jeg vilde virkelig i Deres
Sted sove mig meget smigret ved den trofaste Hen-
givenhed, som Frokenen viser Dem.

Lieblein.

Ja, De kan troe, hun er trofast.

Fanny

(Gaaer med Raffen.)

Alle Menneſte!

Lieblein.

De kan tænke, igaar sad Frokenen og lurede lidt
efter Bordet — — —

Fanny.

Efter Bordet? De vil nok bilde Herr Bold ind,
at vi spise til Middag.

Lieblein.

Jeg maa bede Dem, at De ikke afbryder mig.
Saa vilde jeg probere, om jeg kunde liſte mig ud i
Luſten, for der er ſaa utaaleligt qvalmt paa Dviſten;
og neppe var jeg kommet hundrede Skridt ned ad
Gaden, forend hun kom pilende efter mig. Er det
ikke til at blive gal over. Og det var mig ikke
muligt, at have hende med.

Fanny.

Dg hvorfor ikke, maa jeg spørge? Skulde jeg sidde alene og hænge paa Dvisten?

Lieblein.

Hvorfor ikke, siger De? Fordi jeg vilde i Bandet.

Fanny.

Gud, hvor han er nederdrægtig.

Bold.

Froken Fanny kjeder sig naturligtviis, og gjør Fordring paa Deres Opmærksomhed.

Fanny.

Ja, De kan troe, han er opmærksom. Han har baaret Nag til mig lige siden hans Benefice.

Bold.

Hvad horer jeg? De har havt en Benefice? Gratulerer.

Lieblein.

Ja, det var en velsignet Benefice, kan De troe; den kostede mig min røde Silkesloiels Vest, som jeg maatte lade Kjobmand Knup faae for Lampeolie.

Bold.

Hvad gav De paa den Benefice?

Lieblein.

Arel og Valborg.

Bold.

Dg De havde saa slet Huus?

Lieblein.

Ja, jeg skal sige Dem — Froken Fanny spillede
Balborg.

Fanny.

De maa slet ikke troe, at det var Aarsagen til,
at der var saa faa Folk, men der var Barnedaab
den Dag hos en af Byens forste Kjobmaend, og saa
havde de faaet at vide i Byen, at vi ingen Erkebisp
havde. Der var forresten ligesaa godt Huus paa
Liebleins Benefice, som de andre Aftener.

Bold.

Men Gud bevares! saa maa jo Deres Ophold
her have kostet forfærdeligt mange røde Silkesloiels
Beste?

Lieblein.

Ja, De kan troe, Herr Bold, vi have rigtig
havt skræffelig meget Uheld, og det uagtet Selstabet
virkelig tæller mange fortrinlige Subjecter, som Der rigtig-
nok maatte onste De havde Magen til paa Hovedstadens
Theater; men det var saa nederdrægtig uheldigt, at
der netop havde været Snuusmølle paa Grossererens
Løst, hvor vi spillede, saa Publikum sad og nøs i eet
Bæk, fra de kom til de gik.

Fanny.

Jeg synes virkelig heller ikke, at De generede
Dem paa Deres Beneficeaften som Arel, da De
var død.

Bold

(affides til Lieblein.)

Kunde De ikke see at blive af med Frøkenen; jeg har noget meget Vigtigt at tale med Dem om, og det haster.

Lieblein

(affides til Bold.)

Det gjør mig ondt, Herr Bold, men det anseer jeg for aldeles umuligt.

Bold.

De maa.

Lieblein.

Jeg skal forsøge, men jeg tør ikke stole paa Udsaldet. (Sigt) Har De ikke seet Frøkenen i nogle af hendes Forceroller?

Bold.

Nei, jeg beklager meget —

Fanny.

Aa, De er altfor artig. I den senere Tid har mit Repertoire været noget indskrænket. Jeg er blevet saa skammelig tilfidesat.

Lieblein.

Aa, De skulde have seet Frøkenen forleden som Socradetten i de Uadstillelige! Hun var virkelig nydelig.

Fanny.

Aa, den Bagatel.

Vold.

Saa Frokenen spiller ogsaa Herreroller?

Lieblein.

Hun? Ja, Frokenen har virket betydeligt i Helte-
faget.

Melodie af Reissiger.

At, hendes Kunst min Tale Stilbrer svagt;
See denne Holbning, denne skjelmste Mine.
Ei Nogen modstaaer hendes Tryllemagt —
Men hun har ogsaa tred've Mars Routine.

I hele Skandien, fra Syd til Nord,
Hun veed sin Hæder steds at forøge;
Men ingensteds, hvorhen min Froken foer,
Bravouren var saa stor, som udi Kjøge.

Fanny

(sagte til Lieblein.)

Dy Dem, Lieblein!

Lieblein.

Hugo von Rheinberg gav hun der engang —
— I Ridderispil sin største Roes hun henter —
Da hun gik ud, i Huset lod en Klang,
(halv sagte til Vold.)

Som om den kom fra Dagterinstrumenter.

(Under Volds Latter styrter Frokenen ind tilvendske.)

Ottende Scene.

Bold. Lieblein.

Lieblein.

Det er en Historie, som Frokenen ikke kan udholde at høre. Jeg skal sige Dem — hun blev totalt udpebet.

Bold.

Men De var virkelig for grusom.

Lieblein.

Nei, jeg var ikke, Herr Bold. Frokenen er et meget ondartet Fruentimmer. Hun er min stadige Plageaand. Naar vi spille Komedie, er hun min Elsterinde, naar vi reise, skal jeg altid have hende i Giggen, og naar vi sidde fast, hvilket undertiden arriverer, saaledes som her, saa sidder hun altid ved Siden af mig, og gjør min Stilling saa meget mere fast, at det i Almindelighed kun er et Underværk, som kan frelse mig.

Bold.

Ja, denne Gang skal jeg frelse Dem; jeg har allerede aftalt det Fornødne med Berten.

Lieblein.

Jeg er Dem uendelig forbunden.

Bold.

Men Gudsdød! Proprietairen kunde komme bag paa mig. Har De tænkt paa det, jeg talte med Dem om igaar?

Lieblein.

Ja vist har jeg, Herr Bold —

Bold.

De er jo Elsker af Profession?

Lieblein.

Ja, jeg tæller ogsaa enkelte ærværdige Fædre i mit Repertoire.

Bold.

Ja, dem har jeg ingen Brug for. De erindrer, jeg fortalte Dem igaar Aftes, at Proprietair Ugeløse kom hertil Byen for 14 Dage siden med sin Datter fra Kjøbenhavn i Anledning af nogle Forretninger, og for tillige at træffe sin Neveu, Peter Ugeløse, der boer her i Landet?

Lieblein.

Jo.

Bold.

Han reiste strax ud til Gaarden Kollnæs, der tilhører Brodersønnen — for hvem Datteren er bestemt — for at overraske ham med sin Nærværelse. Men da den unge Ugeløse, som ikke ventede dem her til, for Tiden er paa en Reise oppe i Landet, gjorde den Gamle en Tour her i Omegnen med Datteren, indtil Brodersønnen kommer hjem. Jeg traf disse mine gamle Bekjendte ganske tilfældigt paa Holme, og erfarede, at det var Bestemmelsen, at Brodersønnen, Peter, skulde om en 14 Dage reise iforveien til Danmark med Jomfru Emilie, for at arrangere Alt til

Bryllupet. Men Datteren er meget ulyskelig over denne Forbindelse.

Lieblein

(Kjælnst.)

De lider den vist heller ikke, Herr Bold?

Bold.

Dyrigtig talt — nei. Vil De hjælpe mig at forhindre den?

Lieblein.

Jeg faaer vel at soie Dem. Jeg tænker ikke, at det kan blive saa vanskeligt.

Bold.

Den gamle Ugeløse kommer her til Byen idag. Jeg var sammen med ham og Datteren paa et lille Bal ude hos Præsten Bang i Forgaars Aftes, og der fik jeg ham bildt ind, at Brodersønnen var kommen her til Byen, for at afgaae med Dampen idag. Vil De udgiue Dem for denne Brodersøn?

Lieblein.

Jomfru Emilies Forlovede? Det skal være mig usigelig kjært. Men kjende de ikke hinanden?

Bold.

Umuligt. Det er 15 Aar siden den unge Ugeløse var i Danmark, og da det først er i den senere Tid, at de ved Correspondence have fornyet det gamle Bekjendtskab, fornemmelig paa Grund af den omtalte Forbindelse, saa er det heller ikke sandsynligt, at de kjende synderligt til hinandens Forhold.

Lieblein.

Men Folkene her i Huset kunne robe mig?

Bold.

Da De er en Landsmand af Proprietairen, kan De jo fortælle Gnaverud, at De er i Slægt med ham, og ønskede ikke, at den uheldige Situation, De befinder Dem i, skulde blive ham bekjendt.

Lieblein.

Ja, det gaaer an. Na, det skal blive superbe! Jeg reiser altsaa med Jomfruen til Danmark?

Bold.

Nei undskyld! paa Dampbaaden overtager jeg igjen Deres Rolle.

Lieblein.

Jasaa — jeg havde ellers ikke havt noget imod at komme saadan en hundrede Mile bort fra Froken Fanny.

Bold.

Nei, det gaaer ikke an. De kan jo desuden ikke komme bort for Berten. De skal slippe med at følge Jomfru Emilie ombord. Den Gamle er altfor strøbelig tilbeens, til at han tør vove sig ud med paa Dampbaaden, og før De atter gaaer iland, skal jeg levere Dem en Billet til ham, der kan oplyse ham om Alt.

Lieblein.

Hvorledes troer De, han vil behandle mig, naar jeg kommer tilbage?

Bold.

Naar jeg har arrangeret Deres Mellemværende med Berten, har De jo ikke Noget at blive her for. Men forbered Dem nu paa Komedien, og hust paa — Deres Navn er Peter Ugeløse.

Lieblein.

Peter Ugeløse.

Bold.

Deres Gaard hedder Kollnæs.

Lieblein.

Kollnæs.

Bold.

Deres Forlovede Emilie.

Lieblein.

Emilie.

Bold.

Og, at De under et eller andet Foregivende nødvendigt maa være i Danmark om otte Dage — stop — nu har jeg det. Jeg har hørt den Gamle tale med saamegen Interessé om Herregaarden Gjeddesdal i Sjælland, der er til Salg i disse Dage. De kan jo foregive at ville købe den. Den Gamle har De jo seet, og hans Kone hedder Malene og har Brystframpe.

Lieblein.

Malene og har Brystframpe.

Bold.

Disse Data kan De vel hjælpe Dem med under en halv Times Conversation med Proprietairen?

Lieblein.

Stol De paa mig, Herr Bold! De er en genial Fyr, og det skal være mig en sand Glæde at spille en lille Komædie under Deres Direction. De kan troe — jeg skal spille Elskeren ret *con amore*.

Bold.

Lieblein! jeg skyder Dem en Kugle for Panden, hvis De —

Lieblein.

Gud velsigne Dem, Herr Bold! jeg skal levere Dem en Elsker af Mellemforten, de ere aldrig lidenskabelige. Men, nu vil jeg løbe op paa Dvisten, og memorere min Rolle. Altsaa — De hjælper mig ud af Rottesællden?

Bold.

Og, naar Alt lykkes, lover jeg Dem, at denne Komædie skal blive en Benefice for Dem, der skal erstatte Dem Tabet af den røde Silkesløjels Bæst, naar De blot ikke for Diebliffet vil trække paa denne Bæxel, for jeg er slet ikke pr. Cassa.

Lieblein.

Gud velsigne Dem. Naar, nu løber jeg op for at tilbringe en halv Times Tid ved Toilettet — ja! — vær De kun ganske rolig, Herr Bold! jeg holder

mit Ord som en ærlig Mand — jeg skal indskrænke mig til en Elfter af Mellemforten. Deres ærbødige Tjener.
(Hopper ud.)

Tiende Scene.

Bold

(alene.)

Jeg har i Grunden Samvittighed af at bringe Emilie i Berørelse med denne ækle Fisk. Men det faaer ikke hjælpe. Nu gaaer det altsaa snart løs. Men hvor bliver mine Kammerater af, som jeg forlod i Præstegaarden, og som vilde komme her idag, for at ledsage mig paa Dampbaaden til Christianssand? Jeg tænker, de blive ved at holde Ugeløse Skaf, lige til de faae drevet ham her til Byen. Naa — de ville faae Dinene op, naar de faae at vide hvad der er mødt mig her. Jeg er forresten saa opsat paa den hele Affaire, at jeg bestemt vilde blive ganske flau, dersom Herr Ugeløse og hans ufornødede Bundsforvandt, Herr Gnaverud, paa een gang gave efter, og alle mine Machinationer bleve overflødige. (Salv til Publicum.) Det vilde være en forbiptret Historie, for saa blev der jo ikke noget af den hele Komædie. Men det har ingen Nød, Emilie betroer jeg Intet. Det vilde kun gjøre Sagen mere broget. — Naa, kom De nu kun, min gode Proprietarius! Nu skal jeg levere Dem en Træfning, som skal koste Dem Deres smukke Datter i Krigsomkostninger. Har man ogsaa kjendt Magen! En dans

Proprietair og Er-Spekthøfer understaaer sig til at nægte en norsk Student sin Datters Haand? Det er dog et mærkeligt Aar — det samme 1848.

Mel. Kom, min Herr Greve, af Figaro.

Kom, min Herr Høker, jeg nok skal dig lære,
At snart din Datter min Kone skal være.
Skjøndt du er gammel og stiv, jeg dog vil,
At du skal dansse efter mit Spil!
Ja, efter mit Spil.

Tiende Scene.

Bold. Gnaverud og Karen komme hurtigt fra Benstre. Strax efter Proprietair Ugeløse og Emilie. En Skydsgut bringer Kufferter o. s. v.

Gnaverud

(idet han løber mod Baggrunden.)

Saa, der have vi Reisende, som skulle med Dampbaaden.

Bold

(affides.)

Det er vistnok dem. Naa, det var paa den høie Tid.

Gnaverud.

Skynd dig Mutter, og lav Nummer 7 istand.
(seer ud.) Det er sgu den tykke Proprietair fra Sjel-land. Gudsbed! hvor han svæder. Ja, det er ogsaa en Pokkers Varme. Naa — rap dig, Karen,

Karen.

Men, hvad skal vi give dem til Middag?

Gnaverud

(gestjæftig.)

Lar, mit Barn, Lar, mit Barn.

Karen.

Skulle de da ikke have lidt Suppemad?

Gnaverud.

Ja nu har jeg Andet at tænke paa. Du kan jo give dem Lare-suppe. (Gnaverud gaar mod Døren i Baggrunden. Karen ind tilheire. Ugelese, meget stiv, stættende sig paa en Stol, og Emilie i let Reisetoi, som hun strax kaster af, komme fra Baggrunden. Ugelese er forfærdeligt tilstøvet. Vold har imidlertid trukket sig tilbage og giver sig tilkjende for Emilie under Ugeleses Couplet.)

Ugelese.

Mel. Signora ammalata, af Djævelens Part.

Gud bevare mig

For sig en Bei!

Jeg er lam og stiv; —

Mit arme Liv

Tog en Ende brat,

Naar sig en Nat

Jeg havde end tilbage.

Hvilket Barbari

At hænge i

En Gumpeskjærre!

Noget værre

Jngen Anden

Vel end Fanden

Kunde finde paa.

Den hele Bei —

Bakke op og Bakke ned!

Nei, nei, nei, nei!

Det var fælt saa Bæstet sled.

Vist aldrig meer

Man Ugeløse seer

Til Fjelds at gaae,

Det tør jeg bande paa.

Nei mange Tak, saa priser jeg

∴ Vor jævne, danske Landevei. ∴

Nei det er min Salighed den værste Skoytour, jeg har gjort i mine livsfødte Dage. Og saa seer jeg vor Herredød ud af Stov og Snavs, som jeg ikke havde bestilt Andet end støde Kuldbotter langsad Landeveien, ligesaa Holme til Mandal. Hvordan gaaer det dig, Wille?

Emilie.

Jo Tak, kjære Fader — denne Støskappe har gjort mig ypperlig Tjeneste.

Gnaverud.

Det var ikke noget videre mageligt Kjøretøi, De har havt.

Ugeløse.

Nei, det har De Pinedød Ret til! Det kunde være passende at kjøre Veer i, men min Salighed ikke Menneſker. Jeg er som jeg var radbrækket.

Karen

(som imidlertid er kommet ud fra Høire.)

Nei, vil man komme lidt beqvemt frem her i Landet, saa maa man selv have sine Greier.

Ugeløse.

Ja jeg er s'gu ikke vant til at kjøre med andet end med mit eget Tøi. Førrend jeg selv kom herop, havde jeg sendt forud med en Skipper min deilige store, magelige, holsteenske Kurvevogn med fire Sæder til tolv Personer, for at have den til at kjøre Lyst-toure med heroppe, i Kompagnie med gode Venner.

Gnaverud.

Ja det er rigtignok ingen passende Befordring til vore Beie.

Ugeløse.

Ja, hvad Fanden kunde jeg troe, at vi skulde komme til at veltigere saadan op og ned ad Klipper og Kloster. Jeg har mange Gange kjørt op og ned ad Fredsberg-Bakke, men jeg har min Sjæl aldrig probeert paa at kjøre op ad en Bæg.

Gnaverud.

De kom da ikke langt med den Vogn, kan jeg troe?

Ugeløse.

Jeg holdt paa saa længe som muligt, men jeg maatte min Salighed paa de fleste Steder ha'e en 5, 6 Heste for — de ere jo ikke større end almindeligt fede Rotter; ha, ha!

Gnaverud.

Ja, men de ere min Tro rappe.

Ugeløse.

Engang, da vi næsten vare slapne op ad et steilt Bjerg, saadan en halv Snees Gange saa høit som Rundetaarn, og min Datter, som gik ved Siden af Vognen, raabte til mig, at jeg skulde see paa den deilige Udsigt, da tog Fanden ved Udsigten og ved Hestene, for Volten gik af Vognen, Bæsterne rendte med Forhjulene, og Bagvognen rullede ned igjen, og smed sig langt om længe ned med mig i en Grøft. Det var Satan til Himmelspræt.

Emilie.

Ja Gudskelov, kjære Fader, at du slap saa let.

Ugeløse.

Jeg slap Fanden ikke let. Min Vogn gik i tusinde Stumper, og jeg selv kom til at staae paa Hovedet i en Kury med Hg, som vi skulde leve af paa hele Reisen. Jeg saae sgu vakkert ud i Ansigtet, da jeg kom op af Grøften. Men (til Emilie.) nu kan Du jo see at faae spurgt min Brodersøn op, mens jeg gaaer ind og faaer det Groveste af mig. Vogerer ikke min Brodersøn her?

Gnaverud.

Jo her opholder sig rigtignok et ungt Menneske, som siger, han er i Familie med Dem. Jeg skal underrette ham om Deres Ankomst.

Ugeløse.

Tro mig — Peter vil blive forundret, naar han seer os her.

Emilie.

Mon han da alligevel reiser til Danmark idag, som det blev fortalt ude i Præstegaarden?

Ugeløse.

Maaskee er det aldeles nødvendigt for ham, og saa reiser du naturligtviis med, som Bestemmelsen var fra først af.

Gnaverud

(til Ugeløse.)

Naa hvad synes De ellers om vort Land?

Ugeløse.

Na, jeg kan egentlig ikke sige, jeg er videre tilfreds med hvad jeg har seet. Man forstaaer sig slet ikke paa Landvæsen heroppe.

Gnaverud.

Nei, vi have rigtignok ikke saa nemt for den Bedrift, som de, dernede i Danmark.

Ugeløse.

Ja hvorfor lægger de ikke flere Marker ud? Ryd væk — spræng væk — her er saa Satans mange Stene heroppe.

Gnaverud.

Ja — staf os dem ud af Landet.

Ugeløse.

Ja den Ting er ikke saa vanskelig, som den seer ud ved første Blik. Men man skal ikke fore Ste-

nene ud af Landet, som de ere. Man skal forædle Landets Naturproducter, saa kunne de blive Kilden til stor Nationalsvelstand.

Gnaverud.

Det var som Fanden! Hvordan vil De bære Dem ad med at forædle Graastene?

Ugeløse.

Na, der gives mangfoldige Maader. Glid og Udholdenhed, det er Sagen. Der er i Kjøbenhavn en Grosserer, som er bleven en rig Mand bare ved at lave grøn Sæbe af Flintestene.

Gnaverud.

Det var som Fanden — nei, lad De os beholde vore Fjelde, som de ere.

Ugeløse.

Ja — for mig gjerne. Nei — det duer ikke at lægge Hænderne i Skjodet. Troer De, at Danmark altid har seet saaledes ud, som nu?

Gnaverud.

Nei, de har vel havt Fjelde der i gamle Dage — ha, ha!

Ugeløse.

Ja Pinedød har vi det — men det er adskillige Aar siden — vel ikke saa betydelige som her, men —

Gnaverud.

Og de har lavet grøn Sæbe af dem allesam-

men? ha, ha, ha, ha (affides.) Det er en fløgtig Karl.

Ugelese

(affides.)

Storsnudet Person — ha, ha, ha, ha (til Karen.)
Sæt saa ind til mig en Balle Band, og noget grøn Sæbe!

(Gaaer ind tilhøire med Karen.)

Gnaverud

(til Karen.)

Har du ikke grøn Sæbe, kan du bare lade ham faae et Par Flintestene paa en Tallerken. Han veed sgu at hjælpe sig den Karl.

(Gaaer ind tilvenstre.)

Ellevte Scene.

Emilie og Vold, som ved Ugeleses Bortgang komme frem paa Scenen.

Vold.

Min elskede Emilie! Naa, Gud være love, jeg har dig igjen. Jeg har gaaet i en evig Angst, for at din Fader ikke skulde reflectere paa Beretningen om hans Brodersøns Ankomst her til Byen.

Emilie.

Men at du kunde begaae den Grusomhed imod mig i Forgaars Aftes at forlade Ballet i Præstegaarden allerede Kl. 11, og overlade mig som et ulykkeligt Offer for den tykke Capitain Rams og den fjedelige Landhandlers umaadelige Dandselyst. Fa-

der, som er saa rasende forbitret paa dig og dine Venner, som have forfulgt os fra eet Sted til et andet, gjorde naturligviis Alt, for at jeg ikke skulde komme til at dandse med disse unge Herrer.

Bold.

Det var meget fornuftigt af din Fader. Men kan du tvivle om at jeg reisste med et blødende Hjerte, og at det var uundgaeligt nødvendigt for mig vieblikkelig at komme hertil, for at arrangere Alt saaledes, at jeg kunde følge dig til Danmark. Men hør nu — hvad denne fordomte Fetter angaaer —

Emilie.

Jeg maa bede dig meget om at omtale min Fetter med Agtelse. Han er slet ikke fordømt, som du behager at udtrykke dig. Jeg har slet ikke andet at udsætte paa ham, end at han vil være min Mand.

Bold.

Nei, hvad Andet skulde du vel kunde have at udsætte paa en Person, der er dig aldeles ubekjendt? Forresten — at han partout vil være din Mand — det er da ikke det Dummeste, jeg har hørt om ham.

Emilie.

Ja saa? Det er altsaa af Interesse for ham, at du har havt saa travlt med at faae min Fader og mig til over Hals og Hoved at komme hertil, for at træffe sammen med ham?

Bold.

Naturligvis. Jeg syntes det var Synd at lade den brave Peter Ugeløse reise som en Nar til Danmark, i den Hensigt at træffe dig der, medens du og din Fader opholde Eder her i Omegnen.

Emilie.

Er det da ikke tusinde Gange bedre, at jeg siger ham den rene Sandhed, end at det stakkels Menneske skal følge med os til Danmark, for der først at erfare sin Skjebne?

Bold.

Men han skal ikke følge os til Danmark.

Emilie.

Hvad siger du? Reiser han da ikke med herfra?

Bold.

Jo.

Emilie.

Jeg forstaaer dig virkelig ikke. Vil Du maaſtee kaste min Fetter overbord, eller paa anden Maade tage Livet af ham underveis?

Bold.

Hør nu, min kjære Emilie! Hvorledes jeg agter at disponere over din Fetter, er mig endnu ikke ganske klart; men det Maal, jeg stræber efter, er at faae dig bort herfra saa snart som muligt — Notabene — under min specielle Varetægt.

Emilie.

Og da min Fader saa pludselig foretog denne Forretningsreise, og tog mig med, forat min Fetter med det Samme kunde faae Veilighed til at blive forelsket i mig, da var den Tanke, at see dig, min eneste Trost; og, neppe er jeg kommet, for du ikke hurtig nok kan faae mig bort igjen.

Bold.

For, som jeg haaber, snart at fore dig tilbage igjen. Men Emilie — hvorledes vil din Moder modtage mig?

Emilie.

O, jeg nærer den fuldeste Overbeviisning om, at min velsignede gamle Moder, som saa kjærligt erindrer dig, vil tage sig af os, og skaffe os Faders Tilgivelse.

Bold.

Den lover jeg dig, jeg skal have erhvervet, førend vi have tabt Byen af Sigte.

Emilie.

Mon du saa ikke lover formeget?

Bold.

Den gunstige Skjebne, som atter forte dig i mine Arme, min elskede Emilie, haaber jeg ogsaa vil sørge for Resten.

Emilie.

Vidste du hvor ubestridelig glad jeg føler mig

ved Tanken om snart igjen at være forenet med dig
i mit kjære Danmark. Hvor lykkelige Dage skulle vi
ikke tilbringe der!

Bold.

Men jeg håaber, at vor Vyfte skal blive ligesaa
stor her, i mit elskede Hjem, hvor min gamle Onkel
vil blive ude af sig selv af Glæde, naar jeg fører
dig ind i hans eensomme Hjem.

Emilie.

Skal vi da boe her i Norge?

Bold.

Vilde det bedrøve dig?

Emilie.

Bedrøve mig? — o nei, men — Danmark, mit
kjære Danmark!

Mel. „Gurre“ af Rung.

Siig, mindes du Stranden ved Drefund,
Med grønklædte Bakker og Dale;
Den stolte, den frodige Bogelund
Med jublende Rattergale?
Til Sjælland, mit yndige Hjem, nu igjen
Jeg lykkelig vender tilbage,
Thi ei alene jeg gaaer derhen —
Du vil mig ledsage.

Ja Danmark jeg elsker, der først jeg dig saae,
Og der først jeg hørte din Stemme;
Hiin Aften ved Søens storbrandste Blaa —!

Nei, aldrig jeg kan den forglemme.
Jeg troer der er skønnest i Danmark.

(Her fører et Mellemspil Melodien over til følgende Sang.)

Egen Melodie.

Bold.

Hvor Skyers Krands er lagt om Fjeldets Klippetinde,
Hvor Fossen tumler vildt i Dybet ned,
Hvor stolte Fjelde slutte Paradiset inde,
Og staae som Værn for Engens rige Blomsterbed;
Der, elskte Pige, trods din fagre Vøgelund,
Jeg nyder helst dog Livets bedste Stund.

Hvor Luren toner i de grænedunkle Lier,
Hvor Søterjenten svarer den med Sang;
Hvor Nordens gamle Sagn og gamle Melodier
Boe med mit Barndomsminde paa den samme Vang;
Der, elskte Pige, trods din fagre Blomsterøe —
Der vil jeg leve helst, der vil jeg døe.

Emilie.

Hvor du er vil jeg leve helst og døe.

Bold.

Men hver Sommer gjøre vi en lille Valfart ned
til Sundet, til den deilige Vøgelund; hver Sommer
ville vi drikke et Bæger af Kirsten Pøls Kilde.

Emilie

(spøgende.)

Men saa maa du ikke sige for hvert Glas, du
drikker, at det ikke kan maale sig med det norske Kilde-
vand.

Bold.

Vi kunne jo gaae paa Accord, min Ven! —
Skulle vi være enige om at lade det være lige godt?

Emilie.

Det er et Ord! (De give hinanden Hænderne. Der høres
udenfor en fleerstemmig Sang.)

Bold.

Der have vi mine Kammerater.

Emilie.

Det er Studenterne, min Faders Plageaander.

Bold.

De komme, for at følge os til Christianssand.
Nu maa jeg hen og anvise dem Dyarteer i mit lille
Huus, til Dampbaaden kommer. Naa — Farvel, min
Emilie! Vi sees ikke for paa Dampbaaden, og til
den Tid haaber jeg, jeg skal have udført (ironisk) —
min første Stordaad og min sidste Ungdomsgalskab.
Farvel! (Bold gaaer. Emilie følger ham med Baggrunden.)

Tolvte Scene.

Emilie. Strax efter Ugeløse og Karen.

Emilie.

Hans første Stordaad og hans sidste Ungdoms-
galskab? — Det klinger meget gaadefuldt. Han har
bestemt noget for, som han ikke har villet betroe mig.
Gud veed, om det er noget, som gaaer ud over min

Getter. Men — hvor er han henne, denne Herr Peter? jeg synes virkelig, det var paa Tiden, at han gjorde os sin Opvartning.

(Ugeløse og Karen frakkeire.)

Ugeløse.

Det var sgu en deilig Forfriskning. Men det var kun for de udvendige Dele; nu maa jeg ogsaa sørge lidt for de indvendige, ellers kunde det nok hænde, at min Mave tog det ilde op. Den er kort for Hovedet, den samme. — Hor, Madam! lad mig nu først faae mig en Soppen. De har vel af Spen-drups i Biingaardstræde?

Karen.

Nei, det have vi virkelig ikke.

Ugeløse.

Det var som Fanden! Hvad har De da?

Karen.

De kan faae en Trondhjems.

Ugeløse.

Det er vel noget Pjank, kan jeg troe. Den er vel destilleret efter en Recept af en af disse mange Maadeholdsforeninger heri Landet. Hvem Fanden skulde have tænkt, at Normændene ogsaa kunde forfalde til denne Maadelighed. Og sikke nogle Kunster, de finde paa? Da jeg forleden hjørte herigjennem, og holdt udenfor en Kjobmand, og vilde ha'e en Snaps eller to paa min lille Værke, saa sagde min Salighed Manden, som stod i Boutiken — og han saae ellers

ligesaa klog ud som jeg — at han ikke turde sælge mig ringere end 40 Potter. Nei Tak, sagde jeg — saadan en Dram kan jeg min Sjæl ikke gabe over, Hvad skal nu det betyde?

Karen.

Jeg veed saamæn ikke, Herr Ugeløse; jeg er ikke saadan videre inde i Politiken. Kan vel hælde, at det er en Forordning for at ophjælpe Brænderierne.

Ugeløse.

Ja, det maa min Sjæl forslaae noget, naar de ikke vil stænke Dramme i mindre Dimensioner. — Ja, naar De ikke har andet, lad mig saa kun faae en Trondhjems og en Bid Brød. (til Emilie) Naa, mit Barn! du skal vel have dig en Kop Kaffe og lidt Frokost? (Karen bringer det forlangte. Ugeløse drikker.) Ah! Hille den forte Syge! det var da Satan til Krabser. Den er min Sjæl ikke i Maadeligheden, det skal jeg bande paa. Hm — det var ligesom der krob en Oldenborre igjennem Halsen paa mig.

Karen.

Det er vel bedst, at jeg sætter lidt Frokost og Kaffe ind?

Ugeløse.

Ja, det var bra'. Men Emilie, har du endnu ikke seet noget til min Broderjon?

Emilie.

Nei.

Ugeløse.

Ja, du svarer saa kort Nei, som om du ikke brød dig videre om ham, men du skal nok faae Dinene op. Det skal være blevet en deilig Karl. Noget ganske andet end denne Spirrevip = Student, som Fanden har ført os paa Halsen, tilligemed hans Kammerater. De Satans Mennesker — have de ikke forfulgt os fra een Gaard til en anden. Ligesaa snart jeg var kommen til et Gæstgiverie, og tænkte ret at skulle have det for mig selv — saa kom de straalende og stoiende — (singer en Strophe efter Studenterne) og inden jeg vidste et Ord deraf, saa sad jeg midt imellem dem ved en Bolle Punsch.

Emilie.

De ere saamæn allerede komne.

Ugeløse.

Ja, er det ikke forstræffeligt? Jeg syntes min Sjæl nok, jeg horte dem, og det uagtet jeg havde Hovedet heelt nede i en Balle Band.

Emilie.

Men kjære Fader! jeg syntes, det var meget nette og elskværdige Mennesker.

Ugeløse.

Ja, havde denne BOLD ikke været iblandt dem, saa skulde jeg s'gu gjerne have været sammen med dem fra Morgen til Aften.

Emilie

(emt.)

Men kjære, gode Fader! hvad har du egentlig imod ham?

Ugeløse

(hidfig.)

Lad os nu ikke begynde forfra. Jeg vil ikke vide noget af den Historie.

Emilie.

Og det er formodentlig paa Grund af den Gudhed, du veed, jeg alt længe har næret for Hermann Bold, at du vil, jeg saa pludselig skal reise til Danmark?

Ugeløse.

Javel er'et det. Den Person er dig ingenlunde tjenlig. Nu skal du om et Dieblif see en Reisekammerat, jeg skal give Dig, som kan sige Sparto til alle de norske Studenter.

Emilie

(afledes.)

Nu begynder jeg virkelig selv at længes efter at see min Fætter.

Karen

(Kommer med Kassebræddet.)

Bær saa god, Frøken, her er Kassen. —

(Sun dækker Kassebordet og arrangerer Frokosten.) De vil vel selv skjænke?

Emilie.

Ja Tak!

Ugeløse.

Saa tænker vel Madamen paa lidt solid Middagsmad til mig, for jeg har da egentlig ikke spist i otte Dage.

Karen.

Jh, Gud bevares! Det skulde man ellers ikke see paa Dem.

Ugeløse.

Nei, ikke saadan rigtig, hvad jeg kalder det.

Karen.

Ja, saa skal jeg da ogsaa sætte dem paa Bordet til Middag saadan en Lax, som —

Ugeløse.

Lax?! Nei hør nu, Mutter — dersom jeg bare hører det Ord en eneste Gang endnu, saa lader jeg vieblikkelig spænde for. Siden jeg kom her til Egnen, har jeg ikke faaet andet i Livet end Lax og Rnæffebrod eller Gladbrod — hvad det hedder. Fanden skal tage mig, om jeg har en eneste heel Tand i Munden tilbage. Jeg er s'gu ikke kommet her til Landet forat tykke Skalborg. Har De ingen Østers?

Karen.

Nei, ikke paa denne Tid.

Ugeløse.

Eller nogle af disse prægtige, store Reier — hvad er det nu, de hedder? — for Fanden — dem, som man tager Kløverne af, forat hænge ved Gaardnøglen? —

Karen.

Herren mener vist Hummer?

Ugeløse.

Ja rigtig — Hummer. Har De ingen af dem?

Karen.

Nei, ikke for Diebliffet, men til i Morgen ter jeg nok love —

Ugeløse.

Ja, saa længe kan jeg s'gu ikke vente paa Middagsmad.

Emilie.

Glaa du dig kun tiltaals, lille Fader. Madamen finder nok paa Noget at traktere dig med.

Karen.

Jeg veed saamæn ikke hvad jeg skal byde Dem. Det er saa slemt at finde paa Noget om Sommeren.

Ugeløse.

Hele Gaarden er jo fuld af Høns? De kan jo slænge et Par af dem i Gryden.

Karen.

Jeg synes dog, det er Synd at tage dem fra de smaa Kyllinger.

Ugeløse.

Na Fanden! De kan jo slænge dem i med.

Karen

(Hødt.)

Nei, det maa De rigtig undskyldte — De maa tage tiltakke med hvad vi have. (Gaaer ud tilbensire.)

Trettende Scene.

Emilie. Ugeløse.

Emilie.

Nu gjorde du bestemt Konen vred.

Ugeløse.

Det er ogsaa en Spot og Skam, at man ikke kan faae noget Solidt at leve af. Nu har jeg, lige fra jeg kom hertil, faaet Lar tre Gange om Dagen, det bliver 21 Gange om Ugen. Jeg er vis paa, at naar jeg bider mig selv i Fingerenderne, saa smage de af Lar. Man kan da ikke forlange, at en reisende Mand skal føre levende Stude med sig, for ikke at omkomme af Sult. — Kan du skjænke mig en Kop Kaffe. (Han sætter sig ned ved Bordet, hvor Emilie har taget Plads.)

Fjortende Scene.

De Forrige. Lieblein fravensire.

Lieblein

(affædes.)

Aha, der har vi Proprietairen og hans nydelige Datter. Gudsdød! hvor hun er sød. Her vil det holde forbandet vanskeligt for en routineret Elsker at

moderere sig. (Mærker sig. Seil.) Om Forladelse, min
Herre — jeg veed ikke, om De er den, jeg søger —
mit Navn er Peter Ugeløse —

Emilie

(reiser sig.)

Ugeløse

(springer op fra Bordet.)

Peter!

Mel. af Wellmans Sange, No. 27.

Lieblein.

∴ Hvad seer jeg! ∴

Rom Dunkel til mit Bryst!

Ugeløse.

∴ Hvad seer jeg! ∴

Rom Peter til mit Bryst!

(De omfavne hinanden.)

Begge.

Skøndt jeg, min Tro, ei kjenner Manden,

Det er dog ham og ingen Anden —

(De kysse hinanden.)

Her taler Blodets Røst.

∴ O Lykke, ∴

Nu har jeg { dig
Dem igjen!

Emilie

(afstødes.)

∴ O Lykke, ∴

Om han var væk igjen!

Lieblein.

For De har holdt Dem godt?

Ugeløse.

Jeg takker!

Nei, hvor den Knægt er bleven vakker?

(Lieblein omfavner Ugeløse voldsomt.)

Au, au, au, au!

Du tæ'r for haardt, min Ven!

Ugeløse.

Goddag, min Dreng, Goddag! Men du seer
ikke Emilie?

Lieblein

(smægtende.)

Emilie!

(Nærmer sig hende.)

Mel. Smilende Haab, o. s. v.

Smilende Haab, jeg atter henrykt stuer

Dig, som opfylder Tanken i min Sjæl.

Tænk — alt som Børn jeg næred Elskovsluer;

Længsel mig næsten har slaaet reent ihjel!

Emilie

(affides.)

Slipper jeg vel fra Fjeters Elskovsluer —

Længsel skal visselig ei slaae mig ihjel.

Lieblein og Ugeløse.

Tænk — alt som o. s. v.

Hør, Skjelmen taler alt om Elskovsluer;

Længsel ham næsten har slaaet reent ihjel.

Ugeløse.

Naa — det var da vel, at vi engang fik Fingre i dig. Lad mig nu rigtigt monstre dig, din

Salunk! — Ja, det er Faderens udtrykte Billede —
Næsen er maaskee noget større?

Lieblein.

Ja det er efter Moder.

Ugeløse.

Nei, det er s'gu Feil, for din Moder havde næsten slet ingen Næse, ha, ha! Din er ligesaa stor, som din Faders og Moders tilsammen.

Lieblein.

Jeg har ogsaa hørt sige, at jeg skal slægte dem Begge paa.

Ugeløse.

Naa — du kan troe, at vi have længtes efter dig. Mille har gaaet og kikket efter dig en heel Time. Ikke sandt?

Emilie.

Vi frygtede, at De skulde være reist inden vi naaede Byen. Vi erfarede først i Forgaars, at De var kommet hertil, forat tage med Dampbaaden til Danmark.

Ugeløse.

Vil du værsgod sige du til din Fætter — Ikke noget Snerperi!

Emilie.

Det er saa mange Aar siden, jeg saa min Fætter.

Lieblein.

Jeg haaber, min elskede Cousine, at du snart skal komme i Dvølse.

Ugeløse.

Saadan — det var Net. Kom nu, og faae en Kop Kaffe og et Stykke Frokost.

Lieblein.

Tusind Tak, kjære Dnkel. (Affides.) Det Familiestab kaster dog altid Noget af sig. (De sætte sig.)

Ugeløse.

Men du spørger slet ikke hvorledes det gaaer til, at du finder mig og Emilie her i Landet?

Lieblein.

Jeg forsikkrer Dem — jeg er aldeles frapperet.

Ugeløse.

Seer du — jeg havde paataget mig en Rezerance af noget Tommer, og maatte derfor gjøre en Reise herop, og tog lille Wille med, for rigtig at overraske dig.

Lieblein.

Det var et charmant Træk af Dem, kjære Dnkel, og en elskværdig Fjælnighed af dig, min smukke Cousine, at du fulgte med.

Emilie.

Da vi fik Deres Brev —

Lieblein

(Hjælen.)

Dit!

Emilie.

— dit Brev — da lod det til, at du først vilde komme til Danmark om nogen Tid, og vi haabede derfor at træffe dig hjemme.

Ugeløse.

Ja det var en forbandet Geschichte. Da vi kom til Kollnæs, horte vi at du var taget op i Landet. Det var min Speculation, at, naar vi havde turet lidt hos dig — en fjorten Dagstid — saa skulde Emilie reise med dig til Kjøbenhavn, medens jeg afgjorde mine Forretninger.

Lieblein.

Det smerter mig usigeligt, at jeg ikke var hjemme. — Jeg maa nødvendigviis til Danmark i al Hurtighed. Jeg har seet af de danske Aviser, at Gaarden Gjeddesdal er tilsalg i disse Dage, og den kunde jeg nok have lyst at byde paa.

Ugeløse.

Ja Død og Plagel det var prægtigt; der er kun halvanden Mil fra min Gaard til Gjeddesdal.

Lieblein.

Og jeg smigrer mig med, at det ikke vil være min elskede Cousine ukjært at blive i Danmark.

Ugeløse.

Hvad siger du til det Emilie? — at blive Hersesterinde paa saadan en Herregaard? —

Emilie.

Kjære Fader —

Ugeløse.

Naa saa du agter dig tilbage igjen til dit danske Fødeland? Det kan jeg lide. Da min Broder, din salig Fader, reiste til Norge, — ja — da var du vel en 10 a 12 Aar gammel — da ventede jeg ikke at see nogen af Jer mere i Danmark. Men har du Midler nok til at gjøre en saadan Handel?

Lieblein.

Bagatel.

Ugeløse.

Det var som Fanden. Naa, du — hvordan gaaer det med det store Teglblænderi, som du skrey om?

Lieblein

(affides.)

Nu begynder Onkel at blive nærgaaende. (Seit.)
 Na jo — jeg tør ikke klage. Min Gud, det er sandt — jeg har reent glemt at spørge til Tante Malene; — hvorledes er det med hendes Brystframpe?

Emilie.

Da vi reiste, var Moder ikke ganske vel, og jeg længes saameget efter at komme til hende.

Ugeløse.

Hvormeget kan du nu anslaae et godt Aar til af din hele Bedrivt?

Lieblein.

Ja, det kommer ganske an paa Beneficerne —
Ugeløse.

Beneficerne?

Lieblein

(forvirret.)

Ja — jeg mener — seer De — om det bliver
et godt Sildeaar —

Ugeløse.

Kaldes det en Benefice?

Lieblein.

Ja, her paa Vestlandet er det en Benefice.

Emilie.

Er det altsaa en afgjort Sag, at vi reise idag?

Lieblein.

Ja, Gud bevares.

Emilie.

Na, det var herligt!

Ugeløse.

Ha, ha! Nu, hun har faaet fat i Jetteren, saa
er hun fjed af mit Selskab.

Emilie.

Det maa du ikke sige, kjære Fader!

Lieblein.

Men nu kan Dampbaaden ventes hvert Dieblit.

Emilie.

Saa gaaer jeg og laver mig til.

Ugelose.

Ja — nu faaer du nok travlt, ha, ha! Nu skal hun ned og være Herregaardsfrue.

Emilie

(affides.)

Store Tanker har jeg aldrig havt om min Fetter, men nu — overdrager jeg min Skjebne meer end nogensinde til Hermann. (Seit.) Farvel saalænge.

Ugelose.

Farvel, min Tos.

Lieblein

(Kysjer paa Fingeren.)

Adios, adios!

(Emilie gaaer ind tilhoire.)

Femtende Scene.

Ugelose. Lieblein.

Ugelose.

Naa — hvad synes du om din Cousine?

Lieblein.

Na, hun er fortryllende; jeg er umaadelig forelsket.

Ugelose

(guder sine Hænder.)

Ha, ha!

Vieblein

(affides.)

Jeg er dog virkelig et meget ynkverdigt Subject; at nu ogsaa dette skal være en Komedie. Gud maa vide, naar jeg engang kommer til at elske for egen Regning.

Fanny

(udenfer.)

Vieblein, Vieblein!

Vieblein

(affides.)

Na du forbarmende Gud — der har vi skjon Valborg! — Nu er Satan løs! — og hun veed hverken ud eller ind i hele denne Affaire.

Sextende Scene.

Fanny. Ugeløse. Vieblein.

Fanny

(hurtig fra Vensire, skriger.)

Vieblein! — Naa — er De der?

Ugeløse

(til Vieblein.)

Hvad fanden er det for en Figur?

Vieblein

(sagte til Fanny.)

For Guds Skyld — gaa ind paa Alt — ellers ere vi forlorne. (Gott.) Men Gud — det er jo sandt!

jeg har reent glemt at tale til Dem om — (til Fanny.)
Det er Onkel Ugelose!

Fanny.

Nei, er det muligt!

Lieblein.

Som er kommen hertil med sin Datter. (Sagte til Fanny.) Hun hedder Emilie.

Fanny.

Med Emilie? Nei det var da en kjær Over-
raskelse. Velkommen, velkommen! (Omfavner Ugelose.)

Ugelose.

See Goddag, goddag! — Men jeg har da ikke
faaet at vide endnu, hvem jeg har den Ære at tale
med?

Lieblein.

Lad mig nu see, kjære Onkel, om De kan gjette
hvem hun er?

Ugelose.

Nei, det maa du sgu ikke forlange. Det veed
jeg Pinedod ikke.

Lieblein

(afstødt.)

Ja jeg ligesaa lidt. Hvem Fanden skal jeg give
hende ud for?

Fanny.

(Sagte til Lieblein.)

Hvem er det, jeg skal forestille?

Lieblein

(hyderlig forlegen.)

Nei, det er da kosteligt, at De ikke kan gjette det.

Ugeløse.

Na stop lidt! Nu kommer jeg efter det — det er bestemt din gamle Amme, som reiste med Jer til Norge?

Fanny

(affides, rasende.)

Hvad siger han? hans gamle Amme? Nei, det er oprørende.

Lieblein

(glad.)

Ja ganske rigtig — det er min gamle Amme! Kan De huske hende endnu? Hun forlader mig aldrig, det ærlige Skind.

Ugeløse

(Som er ifærd med at stoppe sin Pibe af en Tobakspung, han har hængende i en Snap.)

Ja, det er da vel ikke fordi du trænger til hende nu, ha, ha, ha! Det er ellers meget pæent af dig, at du sørger saa vel for hende.

Fanny

(affides til Lieblein.)

De er et Affskum, Lieblein — og jeg taaler ikke denne Tort.

Lieblein

(affides til Fanny.)

Derfom De ikke vil være min Amme en halv

Times Tid, saa skal De blive siddende her i Byen til Dommедag.

Fanny

(Iyner om paa en Stol.)

Na, jeg faaer ondt!

Ugeløse.

Hvad for Noget — faaer hun ondt?

Lieblein.

Ja det faaer hun altid et Par Gange om Dagen, men hun har aldrig noget videre ondt af det.

Ugeløse.

Men hvorfor Fanden kalder hun dig Lieblein?

Lieblein.

Sagde hun Lieblein? — Naa — ja, — det er saadan et Kjælenavn, hun har givet mig. Jeg forfikkre Dem — hun holder af mig til Raseri.

Ugeløse.

Na ja, det er jo saa natyrligt.

Lieblein.

Hun har været saa vant til at have mig hos sig, da jeg var lille, at hun siden den Tid er udsat for at faae et Tilfælde, naar jeg gaaer fra hende et Dieblif.

Ugeløse.

Det maa dog ellers være yderst geneert for dig.

(Gaaer hen til Fanny.) Naa — lille Madam, — hvordan gaar'et?

Fanny

(farer op.)

Na — jeg er slet ikke Madam!

Lieblein

(rasende til Fanny.)

Fanny!

Ugelose.

Hvad for Noget, Peter? er din Amme Jomfru?

Lieblein.

Jeg skal sige Dem, Onkel — uagtet hun er blevet behandlet hjemme som en af Familien, kan hun dog aldrig lide at kaldes Andet, end ved sit Døbenavn.

Ugelose.

Hvad hedder hun da?

Lieblein.

Dorthe. (Sagte til Fanny.) Er Froknenen nu fornoiet?

Fanny

(i Stolen; med Senderknuselse.)

Dorthe!

Sjttende Scene.

De Forrige. Gnaverud.

Gnaverud

(med stor Beskæftighed fra Vensire.)

Dampbaaden er i Sigte. (Gaaer med Baggrunden med en Kliffert.)

Lieblein.

Naa — hvad sagde jeg? Nu er der ingen Tid at spille. (Sagte.) Det var paa den hoie Tid.

Ugeløse

(til Lieblein.)

Ja, du har vel dit Toi paffet? (Gaaer med Baggrunden.)

Lieblein.

Ja Gud bevares! (sagte) Det er snart gjort. Jeg har ikke Meer, end hvad der mageligt kan ligge i en Baglomme.

Fanny

(til Lieblein.)

Altsaa det skal blive Enden paa hele denne Ammehistorie, at De reiser bort, og lader mig arme Barn sidde her?

Lieblein.

Vil De nu bare være rolig — jeg skal ikke reise fra Dem — Om et Dieblisk ere vi ude af Klemmen — Imorgen reise vi sammen til Christianssand og give en Aftenunderholdning, saa skal De faae Lov til at give Emilies Hjertebanken.

Fanny

(forneiet.)

Er det sandt, Lieblein?

Lieblein.

Stol De paa mig. (Alfides.) Men det er altsfor farligt at lade hende blive her — jeg maa have hende væk. (Gøit.) Gaaer De ind med?

Fanny

(med Smhed.)

Gud, saa gjerne.

(De gaae ind tilveensire.)

Attende Scene.**Ugeløse. Gnaverud.** (Begge halot ude paa Svalen.)

Gnaverud,

(som har givet Sikkeriten til Ugeløse.)

Naa — kan De see Dampen?

Ugeløse.

Ja rigtig! — der kommer den Satan. Den render da ikke fra os?

Gnaverud.

Nei, den bliver til den har faaet Post og Passagerer ombord. Herfra seer man prægtigt — Dampen lægger sig næsten lige ind til Bryggen. Men hvad i Alverden er nu det? — Der kommer jo sgu Bohme igjen med hele Sladderkompagniet. — Men — hvad er det for en Figur, de have imellem sig? — Hvad seer jeg — stort Skjæg, grønne Briller — Aa, Gud naade mig! — De have fanget Joden, og nu fore de ham herhen —

Ugeløse.

Hvad Ganden skal det sige? — Gaaer man paa Jagt her i Landet efter Joder, ligesom efter Ulve og Bjørne?

Gnaverud

(raaber ud.)

Bohme! gaa væk med ham — jeg vil ikke have

ham herind. — Hvad? — Nei, Pinebød om jeg vil.
Seida! Sæt ham ind i Tjofset saalænge! — Na,
Gud hjælpe mig! han hører mig ikke. (Ger falder Ger-
spillet til Choret ind.)

Ugeløse.

Hvad for Noget? er De bange for Joder?

Gnaverud.

Om jeg er bange for dem? — Jeg vil Død
og Pine ikke røre ved saadan En med en Ildtang.

Ugeløse.

Ha, ha, ha!

Gnaverud.

Na, der er de, der er de!

Nittende Scene.

De Forrige. Bøhne og en Sværm af Byens Folk, som føre Vold,
forflædt som Jode, imellem sig ind paa Scenen.

Egen Melodie.

Bø h n e

(modig og opremt)

O hvor glad jeg nu er!

Gnaverud.

Men hvad Fanden vil De her?

Bø h n e.

Jeg er kjæf, uforsagt!

Jeg har Joden i min Magt.

Chor.

Hvilken Tre for vor By!

Mandal komme skal i Rye —

Hedning og Mahomedan,
Selv Jøder trodsjer man.

Jøden.

Sey barmhertig — lad mig løbe —
Jeg skal strax mig lade døbe.

Choret.

Bogter ham, alle Mand!
Han vil bort sig skjæle.

Jøden.

Høret —

Choret

(farer truende imod ham.)

Ei et Ord maa han
Mæle!

Tyvende Scene.

De Forrige. Karen fra Vensire.

Karen.

Hvilken Larm, hvilken Støi!

Gnaverud.

Bort herfra dig forfæ!

Ugeløse

(med Latter.)

Det en Helttegjerning var —

De en Jøde fanget har.

Bøhne

(til Choret.)

Det skal rygtes i vort Land!

Bøhne tappert jo holdt Stand?

Chor.

Som en Løve Manden stod,

Dg trodsed Død og Blod.

Jøden

(benligt til Bohme.)

Ohne Rettung hier ich stehe —

Gnade, Gnade! hort, ich flehe!

Chor.

Bogter ham, alle Mand!

Han vil bort sig stjele.

Jøden.

Høret —

Chor

(som forhen.)

Ei et Ord maa han

Mæle!

(Ved Slutningen af Sangen er Vold, værgende sig mod Mængden, avanceret frem i Forgrunden tilvenstre.)

Bohme

(gaaer med Stoltthed frem og tilbage.)

Tak, mine Venner, Tak for den Understøttelse, De have ydet mig. I min Rapport til Amtmanden skal jeg vide at omtale Dem med den Ros, De fortjener.

Vold

(affiødes.)

At den Satan af en Skriver skal have faaet det djævelske Indfald at føre mig lige her ind i Rovens Strube; nu gjælder det at holde Dreene stive.

Gnaverud.

Gud bevares! hvor Skriveren er bleven modig! — Han er ordentlig ganske stivbenet. Hvorfor Pokker kommer De ansættende her ind med den Tyrk? Hvad skal han her?

Böhme

(vigtig.)

Det er min Pligt som Embedsmand. Jeg har Ordre til at lade ham afgaae med Dampbaaden, og derfor bringer jeg ham til Expeditionen.

Gnaverud.

Ja jeg har kun med Billetter, Pakker og Breve at gjøre; jeg kan da ikke komme ham i Postkæffen. (Gaaer mod Baggrunden til sin Pult, hvor han beserger Expeditionen. Folk gaar ind og ud.)

Bold

(affides.)

Det skulde jeg næsten foretrække for Diebliffet.

Ugeløse.

Men hvad er det for nogle Kunster? Hvad har Manden forbrudt?

Böhme.

Hvad han har forbrudt? Ja — skulde jeg opremse alle hans Synder, saa maatte jeg gaae flere Tusinde Aar tilbage i Tiden; — men han er grebet her i Landet, hvor han ikke maa opholde sig.

Ugeløse.

Ja saa — man maa ikke være Jøde her i Landet?

Böhme.

Nei — de skulde diebliffelig føres ud, naar de paagribes.

Ugeløse.

Seer man det. Jøder er altsaa en af Lande
Udforsølsartikler; — det var en snurrig Trafik.

Karen

(fra Baggrunden.)

Nu er Dampen snart inde! (Gaaer og betragter Jøden.)

Choret.

Saa maae vi ned paa Bryggen.

(De gaae hurtigt ud.)

Ugeløse.

Men jeg har ordentlig Ondt af den stakkels Jøde
som de drive ud af Landet. Hvor nødigt jeg taler
Lydst i denne Tid, maa jeg dog tale lidt til det solle
fortabte Faar. (Til Bold.) Das ist ja eine sehr unbe-
hagliche Geschichte, Herr —

Jøden.

Tal De kun Norst, mein Herr, — ich verstehe
schon Alles. Ich war öfter hier. Ich habe gereist
anonymt hier in Norwegen — als Probenreuter, och
der er ingen Hund, som har geet af mig.

Böhme

(stolt.)

Men her i Byen kom han s'gu tilfort.

Jøden.

Ja her har s'gu Hundene geet af mig.

Ugeløse.

Det var da ogsaa meget ubetænksomt af Dem

at reise her i Landet, naar De ikke har Deres Papirer bedre i Orden.

Jøden.

Jeg skal sige Dem, min Herr — ich kam hertil i en saa giselig Geschwindigkeit. Ich war in Frühjahre in Paris — in Geschäfte — so kam den forschreckelige Revolution — je maatte sichte over Hals og Hode — men Revolutionen rendte sgu efter mig. Hvor jeg kom hen — var Revolution. Ich war in Berlin — Revolution! — ich kam nach Wien — Revolution! Och da jeg so sittede tilbage til Berlin igjen, so war der baade Revolution og Cholera morbus — nu kan De tænke Dem. Det nyttede ikke hvor jeg sittede hen. Hvor jeg gik und hvor jeg stod — havde jeg Revolutionen under den ene Arm, och Cholera morbus under den anden. So besluttede jeg mig til at reise til det fredelige Danmark, men Gott hjælpe mig! Jeg reiste gjennem Schleswig, das unglückliche Land, som Tydskland und Dänemark staaer og haler i, til de til Slutning faaer det stakkels Land revet midt over.

Ugeløse.

Naar — hvordan gik det Dem der?

Jøden.

Schræcklich, mein Herr! Jeg har været forfulgt som den evige Jøde. Da jeg var midt i Schleswig rikkede Tidserne op og Danskerne ned — och der stod jeg! Men — Gudskelov! det gik bedre end jeg

haste truet. Da jeg stakkels, uskyldige Menneske stod der midt imellem, var Tidsterne bange for, at jeg skulde komme til Skade, — so rikkede de tilbage, und die Dänen ging zuhause, — efter en ganske lille Bataille.

Bohme.

Blev De da ikke saaret?

Joden.

Jo, Gott bewares!

Bohme.

Hvor da?

Joden.

De maa undskyldte — det kan jeg sgu ikke sige Dem. — Na — so heerte jeg i Traverminde, at det norske Sturthing hade inviteret Jederne til at komme ind i Landet. Jeg blev so fernoiyet, und so reiste jeg strax hertil. Man hade mig forsikket, at der slet ikke var Revolution her. Na — jeg kom til Christiania. Tænk Dem nu min sture Ferbauselse — jeg skulde naturligviis betragte Viens Merkvürdigheder — jeg gif op paa Sturthinget, und — Gott strafe mich, dersom jeg liver — jeg, Israel Levi, stod paa Galleriet dengang Jederne dumpede igjennem! De kan tænke Dem min Forstrækkelse. Na — jeg vilde slichte til Sverrig, men saa tog jeg Teil af Veien, — und so kam jeg til Mandal.

Ugelose.

Det var Satan til Misviisning.

Böhme.

Ja, det var Norges Skyttsaand, der sendte den Bavian ned til os.

Gnaverud.

See saa! nu er jeg færdig. Vil der nu Nogen med Dampbaaden, saa er det nok bedst, at de rapper dem. Nu gaaer jeg ombord. (Gaaer.)

Gen og tyvende Scene.

De Forrige, uden Gnaverud.

Jøden.

Maa jeg spørge, om jeg reiser paa Statens Befordring?

Ugeløse.

Det er sgu ikke meer end billigt.

Böhme.

Jo min Sjæl, skal han betale! Han kan tage Billet ombord.

Jøden.

Jeg truede, jeg havde baade Billet und Pas i min Ansigt. (Der falder et Skud fra Dampbaaden. Afvises.) Ah! der slog min Forløsningsstige.

To og tyvende Scene.

Emilie fra Soire. Strax efter Sieblein fra Vensstre.

Emilie.

Min Gud — er det allerede Signal fra Dampbaaden?

Ugeløse.

Ja mit Barn! nu skal vi skilles ad.

Lieblein.

Her er jeg — fix og færdig til at følge min elskede Cousine til Kjobenhavn, og videre gennem Riset ind i Evigheden.

Emilie.

Skulle vi ikke, for det Første, lade det blive ved Rejsen til Kjobenhavn?

Bold

(affides.)

Det var et nydeligt Svar.

Lieblein

(affides.)

Jeg skal være fornoiet med at slippe herfra.

Ugeløse.

Ja, hun gjør nok den anden Tour med, Peter, — vær du ikke forknytt for det.

Böhme.

Det bliver altsaa dog nok mig, der skal føre den Skabning ud paa Dampbaaden.

Lieblein og Emilie.

Hvad er det for en Herre?

Ugeløse.

Na, det er en stakkels Mand, som har taget Feil af Veien, og er kommet til Mandal istedetfor til

Sverrig, ha, ha! Jeg forlanger af Jer, Born, at
 I tage Jer af ham underveis, og behandle ham
 med al christelig Mildhed.

Bohme

(til Vold.)

Naa — kom han nu!

Joden.

Kunde jeg ikke faae Loy til at reise i Compagnie
 med dette ærede Selskab?

Emilie

(affides.)

Min Gud — denne Stemme?

Ugeløse.

Jo natyrlig! Nu skal De ikke være forknytt,
 min gode Herr —

Joden.

Israel Levi.

Ugeløse.

Jeg overantvorder Dem til min Datters Vare-
 tægt og Beskyttelse. Naa — kom saa affted! Alt
 dit Loi er bragt ombord.

Mel. Bellmans Sange, Nr. 5.

Ugeløse

(til Emilie)

Farvel, min Snut! men toy ei meer,

I kan for silde komme.

Slig Mutter, at hun ei mig seer

For Maanedens er omme.

En gammel Ost, en roget Lax —
 Og andet Godt der vanker —
 Men Død og Plage! gaae nu strax —
 Dampbaaden letter Anker.

Emilie.

Men Fader — det er Synd for dig,
 Du ene bli'er tilbage?

Ugeløse.

Ja, hvad gjør det —

Lieblein.

Men nu med mig

De og maa Afsted tage.

Ugeløse

(omfavner Lieblein.)

Farvel, min Dreng! — Men skynd Jer, I
 Maae ei med Tiden sløse —
 Farvel!

Emilie, Lieblein og Bøhme.

Farvel! nu løbe vi —

Jøden.

Adies, Herr Ugeløse!

(Bøhme med Vold; Emilie og Lieblein gaar ud ad Baggrunden; Ugeløse følger med dem ud paa Svalen.)

Tre og tyvende Scene.

Ugeløse

(alene. Raaber ud efter dem)

Farvel, farvel! — Farvel, mit søde Barn! hils
 Mutter — Farvel, Peter! — pas paa, at Mille ikke

forkjoler sig — farvel, Herr Israels Levi! (vinter med Gaanden.) Herregud — det er ordentlig tungt at skilles fra sit eget Kjød og Blod, selv for nogle Dage. (Stopper sin Pibe.) Det var sgu vel, at den stakkels forfulgte Jøde fik godt Reiseselskab — Hvor vil han nu gøre af sig? Naar han ikke maa være her, og han er bange for Revolutioner og Krudt, saa seer det kun maadeligt ud for ham. — Jeg gad dog vidst, om han ikke kunde have faaet Tilladelse af Regjeringen, naar han havde søgt om det, at tilbringe Sommeren paa Dro-Jyr — der kunde han da sidde trygt, dersom han ikke er søsyg.

Fire og tyvende Scene.

Ugelose. Froken Fanny kommer farende fra Venstre.

Fanny.

Vieblein! Vieblein!

Ugelose.

Haha! der kommer hun skraalende efter sin Kjæledægge. Det er den lidenskabeligste Amme, jeg har kjendt.

Fanny

(seer Ugelose.)

Har De ikke seet Vieb... han — Deres —

Ugelose.

Hvad for Noget? Har hun ikke faaet sagt ham Farvel? Det maa min Sjæl være et haardt Stod for hende.

Fanny

(forfærdet.)

Hvad siger De — reist? — reist!

Ugeløse.

Jeg kan tænke det er af lutter Omhyggelighed for Dem, han ikke har sagt Dem Farvel — han har villet skaane Dem for en smertelig Afssed.

Fanny.

Na — den Nederdrægtige! det Afstum!

Ugeløse.

Er hun fra Forstanden?

Fanny.

Hvor er han? — hvor? — er han reist tilsoes eller tillands? — Na — jeg arme Barn! (Forvirret.) Og Verten — aa — tænk Dem — Lieblein — han Deres Dufel — Na, Gud hjælpe mig! — Jeg maa finde ham — jeg maa! (Hun styrter ud ad Dagsr.)

Fem og tyvende Scene.

Ugeløse

(alene.)

Men, hvad Fanden gaaer der af Ammen? Har hun faaet et Bremsestik? Jeg skulde sgu næsten ønske, at Peter havde taget hende med til Kjøbenhavn. Nu kan jeg jo min Salighed resifere at faae det Uhyre hængende paa mig. Ja — saa skal jeg dog see, om ikke jeg bedre kan faae hende rystet af mig, end Peter.

(Sætter sig.) Naar — nu er jeg da rigtig kommen i Rolighed; — nu er jeg da først ordentlig min egen Herre. — Naar jeg nu har expederet mine Forretninger, saa skal jeg til at slaae Gjakken løs. Jeg kunde dog nok have Lyst til at see Hovedstaden, — slaae en lille Volte oppe i Løven, som de snakker saa meget om; — komme op paa Storthinget — man kan jo ikke vide — nu skal jo vi Borgere til at regjere i Danmark, man kunde blive Rigsdagsmand, og saa kunde jeg med det samme lægge mig lidt efter at parlamentere. Det er ellers noget besynderligt Noget, denne Frihed — Jeg veed ikke rigtig, hvad jeg skal sige om den. En stikkelig Borger kan jo i disse Tider ikke vide, hvad Dieblif, de falde paa at gjøre ham til Minister. Og saa snakker de om almindelig Bærnepligt og Bærnepligt, — nei gu' gjør jeg ei; der er Maade med Alting. De kan jo gaae saa vidt til Slutning, at de vil have Fruentimmerne med. Jeg sætter, at de kom og vilde gjøre min gamle Mutter Malene til Trommeslager, ha, ha! — saa skulde vi nok høre en Spektakel. Og saa karassere de for Bonderne, og faae dem til at troe, at jo mere uvidende og bæstialske de ere, desto dygtigere ere de til at komme paa Thinget. Ja — nu ere de komne i Moden. Det er jo den omvendte Verden. Naar Bonden skal paa Rigsdagen for at holde Taler, saa skal vel Ministeren og Professorens ud paa Landet og grave Grøfter. Det er noget Broyl. Ja! lad dem først lære Noget. (Tager et Blad, som ligger paa Bordet.) Naar — her har vi et af disse velsignede Blade, som vil

vide Alting bedre end Andre. (Læser) „Morgenbladet.“
 Det maa være et norsk Blad? — Hvad staaer der —
 „Dommer ikke“ — det var en vakker Dypstrist paa
 et Stykke; — det er formodentlig et religiøst Blad.
 Det skulde de tage Exempel efter nede i Kjobenhavn,
 disse Bladsmørere! — Det er vakker, at der dog
 findes eet Blad, som holder sig fra at raisonere over
 Regjering og Politik — hm — „Dommer ikke“; og,
 see her — „Kirke og Skolevæsen“ — jayist er det
 et religiøst Blad. Naar jeg kommer til Christiania,
 skal jeg min Sjæl subscribere paa det, for Mutter
 holder meget af lidt Andagt.

Ser og tyvende Scene.

Lieblein, hurtig fra Dagge. Fanny, efter ham. Ugeløse
 ved Bordet.

Lieblein

(uden at bemærke Ugeløse.)

Nei, nei! jeg holder det ikke ud! Fanny! Uhyre!
 jeg tager Livet af mig! O Gud! skal jeg da gjennem-
 vandre mit hele Liv med dette Læs paa mine Skuldre?

Ugeløse

(forbavsset.)

Hvad seer jeg — Peter?

(Reiser sig.)

Fanny

(til Lieblein.)

Jo — De er en vakker Person! Nu kjender jeg

Dem. Det er saaledes, De holder Deres hellige
Løfter.

Ugeløse

(affides.)

Hvad er det, de snakke om?

Lieblein.

Nei! det er til at blive gal over. At være sin
Lykke saa nær — Jeg stod allerede med det ene Been
i Baaden for at gaae ombord, da En griber mig
om det andet. En Dødsgrisen foer igjennem mine
Lemmer — jeg vendte mig om — og det var denne
Furie!

Ugeløse

(raaber.)

Men Peter! hvad gjør du her? Hvor er Mille?
skal Dampbaaden ikke afsted?

Lieblein

(affides.)

See saa! Der er han. — Nu gaaer det rigtig
løs. Jo — jeg er et heldigt Mandfolk.

Ugeløse.

Men hører du ikke, Menneſte?

Lieblein

(ſtammende.)

Jo — jeg hører Dem nok, min Herre, — og —
jeg beder Dem meget at undſkyld, men —

Ugeløse.

Men saa tal dog! — hvor er min Datter? —
Du gjør mig jo angst og bange — er hun kommet
Noget til?

Lieblein.

Nei, hun har det udmærket godt, men —

Ugeløse.

Men faaer jeg da ikke et reelt Svar? Kan da
ikke hun forklare mig Sammenhængen, Dorthé?

Fanny

(rafende.)

Aa, De er en Dre! jeg hedder ikke Dorthé, og
er ikke mere Amme end De.

Lieblein

(affides.)

Ru gaaer det istykker.

Ugeløse.

Men Peter — hvad er det for Noget?

Fanny.

Aa — han hedder slet ikke Peter.

Ugeløse

(forbausset.)

Hvad siger hun? — er det ikke Peter, min Bro-
dersøn? —

Lieblein

(forlegen.)

Nei — naar jeg skal være ganske oprigtig, saa

hedder jeg rigtignok Christian — (hurtig) men jeg har en Broder, som hedder Peter.

Ugelose.

Na, gaa Fanden i Bولد! Men hvad er dog det for Dp'toier! Haarene reise sig paa mit Hoved; — har man holdt mig for Nar?

Lieblein

(affides)

Ja det kan ikke nægtes. (Her falder det andet Skud fra Dampbaaden. Heit) Det er mig meget ubehageligt, at jeg skal nodes til personligt at overrække Dem denne Billet. Jeg har faaet i Commisſion at levere Dem den, naar Dampbaaden lige ſkulde til at lette, og nu gif det andet Signaſtkud. Billetten vil oplyſe Dem om Sammenhængen.

Ugelose

(river Billetten i ſtor Bevægelse fra Lieblein.)

Fra hvem?

Lieblein.

Det ſeer De nok af Indholdet.

Ugelose.

Na — det fortner for mine Dine.

Lieblein.

Det er viſt nødvendigt, at De læſer den ſtrar.

Ugeløse

(Læser.)

„Herr Ugeløse! Undskyld, at jeg har indtaget
 „Herr Peters Plads hos Deres Datter, som jeg
 „elsker, og som elsker mig igjen, og med hvem jeg
 „i dette Dieblif agter at forlade Norge. Da imid-
 „lertid Emilie først nu, her paa Dampbaaden,
 „erfarer den rette Sammenhæng, har jeg kun ved
 „hendes indstændige Bønner ladet mig overtale til,
 „at vi atter, hvis det ikke er for seent, ville forlade
 „Dampbaaden og gaae iland for at erholde Deres
 „Tilgivelse, saafremt De, ved at svinge med et
 „hvidt Klæde fra Svalen i Gnaveruds Huus, vil
 „give os tilkjende, at De indvilger i vor Forbin-
 „delse. I modsat Tilfælde reiser jeg med hende til
 „— Amerika. — Hermann Bold.“

Na, Gud naade mig! Heida — Gevalt! — Er her
 ikke Politie — hei! Dampbaaden skal viebliffelig
 stoppes — (farer med Bagge) Gevalt! — stop Damp-
 baaden!

Syv og tyvende Scene.

Gnaverud fra Baggrunden, render paa Ugeløse. De Forrige.

Gnaverud.

Hvad er paa færde?

Ugeløse.

Dampbaaden skal viebliffelig stoppes. Na —
 den Skurk! han bortfører min Datter.

Gnaverud.

Nei, det lader sig sgu ikke gjøre at standse Dampbaaden; De kan jo see — Hjulene begynde allerede at gaae.

Ugeløse.

Men Herregud! det er jo dog for galt, at min Datter skal rende væk med saadan en Præker.

Lieblein.

Nei der gjør De ham Ilret, — han er paa Veie til at arve en af de rigeste Mænd i Landet.

Ugeløse.

Hvad siger han?

Lieblein.

(ved Svalen.)

Nu gaaer Dampbaaden, og saa reiser han til Amerika med Jfr. Emilie.

Ugeløse.

Na, Gud bevares! (Løber ud paa Svalen) Hei — Emilie (Kommer atter tilbage) Lad mig faae et Klæde — et Lagen — (River den hvide Dug af Verdet, styrter ud paa Svalen og vifter af alle Kræfter med Dugen.) Na — nu gaaer Dampen! — (Saa snart Ugeløse vifter med Dugen, høres fra Dampbaaden et rungende Hurra af Studenterne, der strax efter istemme følgende Studenterfæng, som er hert tidligere i Stykket. Heri høres den fjern men bestandig nærmere og nærmere.) Hvad var det?

Studenter-Vaarsang.

Componeret af Reissiger.

Jeg sad ved Lampen Vintren lang
 Og ruged over Skatten
 Af boglig Viisdom; mangen Gang
 Det gik heelt ud paa Matten.
 Da sidste Gang jeg saadan sad,
 Sig nærmed Morgenstunden,
 Paa Ruden spilled Solen glad —
 Og Vintren var forsvunden.

Jeg kasted Bog og Pen og fløi
 Som Fuglen fra sit Fængsel,
 Jeg trængte nu til Livets Stoi,
 Til Næring for min Længsel.
 Lidt Fuglesang, lidt Blomsterduft
 Studenten nyde vilde,
 Og muntert i den varme Lust
 Slog Lærken alt sin Trille.

Nu gaaer det raskt afsted paa Fjeld,
 Igjennem Lie og Dale;
 Jeg nyder Alt — tænkt sidste Dvæld
 Jeg Nøkken fik itale.
 Ja, jeg ta'er med Alt paa min Vei,
 Hvad lifligt jeg kan finde,
 Til Vinterforraad førend jeg
 Skal atter stænges inde.

Lieblein.

Det er vist Hr. Volds Venner, nogle unge Studenter, som ville ledsage ham.

Gnaverud

(som seer ud.)

Hvad Fanden er det — Dampbaaden gaaer jo
ikke? — Men hvad er der da foregaaet?

Ugeløse.

Na — det er den gyseligste Historie, jeg har
oplevet. Den Satans Student Bold!

Gnaverud.

Hvad han?

Ugeløse.

Det er jo ham, der vil rende til Amerika med
min Datter.

Gnaverud.

Nei, det kan De være rolig for. Han kommer
s'gu ikke herfra med min gode Billie.

Lieblein.

Da har dog De og den hele Bye gjort hvad
De kunde, for at faae ham affled.

Gnaverud.

Har jeg?

Lieblein.

Ja, jeg kjendte ham s'gu heller ikke, for jeg kom
ned til Bryggen, og han fortalte mig det Hele. Han
var superbe som Jøden.

Gnaverud og Ugeløse.

Hvad siger De? — var han Jøden?

Gnaverud.

Og det er ham, der saaledes har vendt op og ned paa vor hæderlige Bye, og forarsaget al den Larm og Forstyrrelse?

Ugeløse.

Men hvorfor Djævlén gav han sig ud for Jøde?

Gnaverud.

Na — nu begriber jeg det — ha, ha! Det var for at komme væk uden Pas, ha, ha!

Ugeløse.

Men hvad i Alverden er da det for et Par Figurer? (Peger paa Sieblein og Fanny.)

Gnaverud.

Hvad for Noget — kjenner De dem ikke? Var det ogsaa et Dypspind? Jo, det kan jeg saamæn fortælle Dem, hvad det er for Nogle. — Det er et Par forfulnede Gjoglere, som ere blevne glemte her i Byen, og det kan aldrig nytte, at jeg averterer dem i Aviserne, for der er sgu Ingen, som henter dem.

Ugeløse

(til Sieblein.)

Og det var paa Student Bolds Anstiftelse, at han udgav sig for min Brodersøn, og hun der for hans Amme?

Fanny

(i Baggrunden.)

Amme! nei, det forvinder jeg aldrig.

Lieblein.

De maa undskyldte, Hr. Ugeløse! — Det med Ammen var virkelig Deres egen Opfindelse.

Ugeløse.

Men nu hele denne Jodehistorie?

Gnaverud.

Jo, jeg havde lagt Beslag paa Student Volds Pas, da jeg hørte, han vilde reise til Udlandet. Han skylder mig 400 Spd., og jeg er i den jammerligste Forlegenhed.

Ugeløse.

Og dem kunde han ikke betale?

Gnaverud.

I det Mindste ikke idag, — og det er saa meget skammeligere, som han snart er den Mand, der kan kjøbe det halve Mandal med Hud og Haar.

Ugeløse.

Nei hvad siger De?

Gnaverud.

For nu at slippe herfra, eller maaskee ligesaa meget for at more sig med at have sin Jodebye lidt tilbødeste, fandt han paa disse skammelige Optøier.

(Studenternes Sang, som har været hørt næsten under hele Scenen, heres nu lige udenfor.)

Ugeløse.

Naa — der har vi de Satans Studenter; — nu komme de vel med begge Delinquenterne.

Otte og tyvende Scene.

Fire unge Studenter komme marscherende, syngende Slutningen af Quartetten, ind paa Scenen med Emilie og Bold imellem sig. De Sidste holde sig i Begyndelsen noget tilbage. *De Forrige.*

En Student

(noget retiré.)

Goddag, Hr. Ugeløse! — bliv ikke vred — her ere vi igjen —

Ugeløse.

Ja det undrer mig min Sjæl ikke, ha, ha! Det er sært, I ikke ere komne for længe siden.

Studenten.

Ja, De maa undskyldte, at vi ikke ere komne for, men det har ikke været os muligt.

Emilie og Bold,

(som have nærmet sig Ugeløse.)

Kjære Fader! — Bedste Hr. Ugeløse!

Ugeløse.

Ja, I ere min Salighed nogle nette Unger; — fy, for en Ulykke.

Bold.

Deres Datter har været aldeles uvidende om hele Intriguen.

Ugeløse.

Bente de hun maa ske heller ikke at træffe Dem ombord? Hvad?

Emilie

(halv heit.)

Jo — det vidste jeg rigtignok.

Ugeløse.

Og hvad troer du, din stakkels Fætter vil sige til denne nysselige Historie? Troer du, han endnu vil ha'e dig?

Lieblein.

Ja, det veed Gud, jeg vil!

Ugeløse.

Na — hold han sin Bot — Skabhals!

Bold.

Kjæreste, bedste Hr. Ugeløse! Deres Datter havde dog alligevel aldrig indgaaet nogen Forbindelse med Deres Broder søn, og for at gjøre en pludselig Ende paa denne Givtermaalsplan og skaane Emilie for store Ubehageligheder, besluttede jeg, at vi Begge skulde reise til Danmark for at erholde Deres Kones, og senere — Deres Samtykke. Men Hr. Gnæverud lagde mig skræffelige Hindringer i Veien. Han havde nær gjort mig catholik i Hovedet, men saa besluttede jeg mig til, for en kort Tid, at gaae over til den mosaiske Troe, men er nu atter vendt tilbage til Mosderkirken, og beder Dem nu om et ikke afstrunget Samtykke til, at Emilie maa blive min?

Ugeløse.

For ellers reiser De vel med hende til Amerika, som der stod i Deres Billet?

Bold.

J min Billet til Dem?

Ugeløse.

Javist!

Bold.

Ja — det maa have været en Feilskrift. Jeg havde saa forfærdeligt Hæstværk.

Ugeløse.

Ja saa.

Emilie

(indsmigrende.)

Kille Fader!

Ugeløse

(halv for sig selv.)

Det er ikke Andet end Revolter og Revolutioner, hvor man kommer hen — Satan til Historie — ha, ha, ha! Ja — her bliver nok ikke noget Valg; — jeg faaer vel at indfrie mit Løfte. — (til Bold.) Naa — saa tag hende da!

Emilie

(falder Ugeløse om Halsen.)

Kjæreste Fader!

Bold.

Taf! Taf!

Studerterne.

Hurra!

Ugeløse.

Men hvordan slap De fra Dampbaaden?

Bold.

Ja det kneb haardt. Den havde allerede begyndt at røre paa sig. Forresten — saasnart jeg havde givet mig tilkjende for Lieutenanten, som er en gammel Skolekammerat af mig, havde han nær leet sin Mave istykker, og han forsikrede mig, at han ikke engang med sin bedste Billie turde tage mig med uden Pas. Men Capitainen var dygtig gnaven; og havde der ikke ligget en Baad i Nærheden saa maatte vi vel have fulgt med til næste Station.

Gnaverud.

Har De selv fabrikeret det Brev, som nær havde slaaet Bohme ihjel?

Bold.

Jeg kan ikke nægte det, Hr. Gnaverud. Naa — (til Uglese) Om et Par Dage haaber jeg, De vil ledsage Emilie og mig til Fuhrenæs, saa holde vi vort Indtog paa Onfels Gaard. Tro mig — den Gamle vil blive glad.

Uglelse.

Jeg kan ikke rigtig komme til mig selv igjen. Jeg er ganske or i Hovedet af alt dette Birvar. Nu har jeg s'gu Noget at fortælle Mutter, naar vi kommer hjem, og forærer hende denne Svigersøn. Man skal jo altid have Noget med hjem, naar man kommer fra Reiser. Men Pøtser maa vide hvad jeg skal fange an med min Brodersøn, naar jeg træffer ham. Hvor blev han af, denne Vieblein og hans Amme? Ha, ha! De ere blevne saa stille.

Lieblein.

Ja, meget oprømt kan jeg just ikke sige, jeg er,
— og jeg kan heller ikke troe, at Frokenen er videre
overgIVEN.

Ugeløse.

Nu har jeg da nok at grine af for et heelt Aar.
Ha, ha! Kan ikke en af Jer Studentmagersvende
skrive os en Komædie over hele denne Geschichte?

Bold.

Det ville vi overlade til Herr Lieblein, saa kan
han selv spille en af Hovedrollerne.

Gnaverud.

Men Dod og Plagel! Jeg har jo vundet mit
Bæddemaal, Herr Bold?

Bold.

Ja, det er da ikke Deres Skyld. — Jeg skal
strax betale Dem Liebleins Regning, og opgjøre vort
ovrige Mellemværende.

Gnaverud.

Hurra! Saa er jeg en hjulpen Mand.

Lieblein.

Hurra! Saa slipper jeg herfra!

Bold.

Notabene — De tager Frokenen med Dem?

Lieblein

(til Fanny.)

Der er min Haand, Froken! Imorgen skal De sidde ved Siden af mig i Giggen paa Veien til Christianssand, — saa kan De memorere Emilies Hjertebanken.

Fanny.

Gud, hvor jeg glæder mig.

Ugeløse.

Og nu skal vi have os en lystig Aften! (Gaaer bressig frem og tilbage og slaar sig paa Lommen) Seida — Bert! Bertinde!

Gnaverud

(gestjæstig.)

Karen!

Karen

(Kommer fra Vensstre.)

Ugeløse.

Sæt frem for os Alt, hvad Huset formaaer. Hug Hovedet af hele Hønsesgaarden, — Honer og Haner og hele Kamersjen. Sæt frem den bedste Viin, I have i Kjelderen, for nu vil min Salighed gamle Ugeløse slaae en Basseralle af med de norske Studenter, Hurra!

Alle.

Hurra!

Slutningsfang.

Egen Meledie.

1.

Ugeløse.

Min Aften lystig jeg ende vil,
 I Kreds blandt mine unge Venner.
 Vel drev I med mig et artigt Spil,
 Men villigt jeg dog nu erkjender —
 I Elskovshandel gaaer det ikke an,
 At Fatter byder: tag du ham til Mand,
 Thi netop saa
 Jeg vædder paa,
 Hun blier rebelft — og taer en Anden.

Chor

Thi netop saa, v. f. v.

2.

Bold

(til Emilie.)

Min Lykkestjerne jeg fulgte kjæk,
 Den lod mig dig, min Elfte, finde.

Gnaverud

(til Bold.)

Men Gud tilgive Dem al den Skræk,
 Som Mandal aldrig vil forvinde.

Lieblein

(til Fanny.)

Imorgen reise vi til Christianssand,
 Men vil De blive, ogsaa det De kan?

Fanny

(til Dieblein).

D tal ei saa,
 Jeg reise maa —
 For Dem og Kunsten vil jeg leve.

Chor.

D tal ei saa,
 Hun reise maa —
 For Dem og Kunsten vil hun leve.

3.

Emilie

(til Publicum.)

Paa Deres Skaansel udstede vi
 Saa mangen Verel; dog man venter —
 Naar Kunstens Bardom her er forbi —
 Det komme skal igjen med Renter.
 Forfatteren til Vaudevillen bad
 Mig venligt spørge, for vi stilles ad,
 Om det gaaer an,
 At „Joden“ kan
 Gaae Borgerret — blot her i Huset?

Chor.

Om det gaaer an, o. s. v.

Deppet falder.

Rettelſe.

Pag. 55 ſtaaer over Volds Sang: Egen Melodie, læs:
Melodie af Rejsſiger.

